

H.de Roos

de Kameleon in de branding

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

Gj. van der

H.de Roos

de **Kameleon** in de branding

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

Gj. van der

DE KAMELEON IN DE BRANDING

H. DE ROOS

Geïllustreerd door G. van Straaten

3e druk

Zonnebloem-Serie

(Leeftijd tot 12 jaar) *

UITGEVERIJ KLUITMAN – ALKMAAR

HOOFDSTUK I

De vondst

De tweeling Hielke en Sietse Klinkhamer voer met het bootje de ‚Kameleon’ over het meer. Zij hadden gevisst maar niets gevangen. Het weer was te warm en de vis daardoor te lui om te bijten. Volgens Hielke hadden de vissen een snipperdag genomen, maar hoe het ook was, voor de jongens was de pret eraf en zij besloten naar huis te gaan. De Kameleon, een lomp en zwaar gebouwd ijzeren bootje dat vroeger dienst had gedaan als opduwer achter een turfschip, werd van de wal geduwd en Sietse startte de motor. Deze motor kwam uit de afgedankte auto van de dokter en was door vader Klinkhamer, die een smederij had, in de boot geplaatst.

Hoewel de Kameleon erg lomp was, kon de sterke automotor haar toch een flinke snelheid geven. Het was dan ook geen wonder dat Hielke en Sietse reuze op hun boot gesteld waren. En zij mochten trots zijn, want zij hadden reeds vele goede daden met hun Kameleon verricht. Toch bleven zij eenvoudige, hartelijke jongens. Hielke was altijd even kalm en Sietse nogal doortastend. Maar samen konden zij het best vinden.

Sietse had nu de motor gestart en liet de boot langzaam langs de rietkragen varen. Hielke stond voorin en tuurde tussen het riet. Er moest daar ergens het nest van een aalduikertje zijn. De jongens hadden tijdens het vissen het snelle duikertje al vaak naar de kant zien komen. Op een afstand van ongeveer twintig meter uit de rietkragen dook het dan onder om spoorloos te verdwijnen. Daaruit hadden de jongens begrepen dat het eendje onder water naar het riet zwom om ongezien naar zijn nest te gaan. Zo'n nest dat tussen de rietstengels vlak boven het water wordt opgehangen is leuk om te bekijken. Vooral als er jongen in zitten die met het wuivende riet zachtjes heen en weer worden gewiegd. Het eendje had zijn nest evenwel zo goed verstopt dat Hielke het niet kon vinden al tuurde hij ook nog zo scherp. Maar plotseling slaakte hij een luide gil. Hij zag bleek van schrik en wees in het water.

„Wat heb je?!” vroeg Sietse verbaasd. „Zie je spoken?”

„Daar!” stotterde Hielke, „daar ligt iemand! Hij is verdronken!”

„Ben je gek?!” riep Sietse. „Het is toch niet waar?”

Hij had intussen de motor gestopt en keek nu naar de aangegeven plaats.

„Verroest!” mompelde hij, „dat is ook wat. Wie is het?”

„Brr,” rilde Hielke, „ik durf niet meer kijken! Laten we gauw veldwachter Zwart waarschuwen.”

„Mm,” zei Sietse, „ik haal hem eruit en leg hem op de wal!”

„Dat doe je niet!” riep Hielke. „Dat mag niet! Dat moet Zwart doen! Laten we vlug weggaan.”

Sietse trok zijn schouders op en zette de motor weer aan. De schroef van de Kameleon deed het water kolken en zo kwam de verdronken persoon boven drijven.

En toen proestte Sietse het uit van 't lachen.

„Hé, held op sokken!” riep hij. „Als je weer eens bang bent voor een verdronken etalagepop, zal ik het aan alle jongens vertellen!”

„Een etalagepop?” vroeg Hielke. „Verroest! Ik dacht beslist dat het een mens was. Het leek er precies op!”

„We nemen hem mee,” meende Sietse, „dan kunnen we nog eens lachen!”

Daar was Hielke natuurlijk meteen voor te vinden en samen visten zij de pop uit het water en legden hem voor in de boot.

„Hij mist een arm,” ontdekte Hielke. „Hij is zeker in de oorlog geweest!”

„Zijn lijf is ook half leeggelopen,” zei Sietse. „Wij moeten hem bijvullen met hooi.”

„Maar wij kunnen zo niet met hem naar huis varen,” vond

Hielke. „De brugwachter zou denken dat we een drenkeling aan boord hebben.”

„Je hebt gelijk,” zei Sietse. „Niemand mag hem zien. We gaan hem bedekken met riet!”

De Kameleon werd tussen de rietkraag geduwd en zij plukten zoveel stengels, dat de pop er geheel onder schuil ging. Dan werd de motor weer gestart en voer de Kameleon naar huis. De motor bromde gezellig en stuwde de boot met flinke snelheid door het heldere water. Aan weerszijden van de boeg rolde een hoge golf zijwaarts zodat er een letter V werd gevormd. Volgens Hielke de beginletter van het woord ‚voorwaarts’.

Al spoedig kwamen ze bij een brug, waar zij onderdoor moesten om in de vaart te komen die naar het dorp ging. Op de brug stonden twee mannen die over het meer tuurden. „Verroest!” zei Hielke. „Daar heb je veldwachter Zwart en de brugwachter! Zullen we teruggaan?”

„Welnee,” vond Sietse. „We gaan zo hard varen dat zij ons nauwelijks zien!”

Hij gaf de motor meteen vol gas.

De Kameleon begon luid te ronken en verdubbelde zijn snelheid. De boeg kwam omhoog uit het water en als een raceboot voeren zij naar de brug,

„Niet doen jó!” riep Hielke, „zo lopen wij juist in de gaten!”

„Hm,” zei Sietse, „je hebt nog gelijk ook.”

En dan sloot hij de gastoevoer geheel af. Geruisloos maar met een flinke snelheid voer de Kameleon naar de brug.

De veldwachter boog zich over de leuning en riep dan nieuwsgierig: „Wat hebben jullie daar?”

„Een beetje riet!” riep Hielke. Op hetzelfde moment verdween de Kameleon onder de brug. Nauwelijks kwam zij er aan de andere kant weer onder vandaan of Zwart riep wantrouwig: „Wat moeten jullie met dat riet?”

„Mijn bed opvullen!” riep Sietse.

De brugwachter proestte het uit van het lachen.

Zwart schudde zijn hoofd.

„Die hebben altijd iets bijzonders,” zei hij. „Het zijn me een paar mooie jongens!”

„Maar het zijn ook beste jongens, Zwart,” zei de brugwachter.

„Zij hebben al heel wat goede dingen gedaan met die wonderboot!”

Dat kon Zwart niet tegenspreken. Hij keek nog even hoe de beide Klinkhamertjes hun Kameleon in het boothuis stuurden en dan wendde hij zich weer naar het meer waar talrijke zeilbootjes een vrolijke aanblik boden.

Hielke trok de deur achter de Kameleon dicht en zo lag hun

boot in veilige haven.

„We laten de pop hier tot hij helemaal droog is,” zei Sietse.

„We kunnen hem beter aan de waslijn hangen,” vond Hielke, „dan droogt hij vlugger.”

„Je bent toch wel wijzer?” zei Hielke, „dan ziet vader het en zijn we hem kwijt. We kunnen hem beter hier ophangen.”

Hij maakte een touw om het middel van de pop vast en trok het dan over een dwarsbalk van het dak. Zo bengelde de drenkeling vrij in de lucht en kon het water eruit druipen. Het riet werd vervolgens opgeruimd en nadat de boot netjes schoon was gemaakt ging de tweeling in huis.

Moeder Klinkhamer was druk aan de schoonmaak en daarom moesten de jongens nog even geduld hebben voor zij konden gaan eten. Op het binnenplaatsje tussen het woonhuis en de smederij lagen allerlei spullen die moeder afdankte.

Sietse zag er een oude dameshoed en een jurk tussen, die hij gauw naar het boothuis bracht. En dan moesten de jongens vader gaan roepen, want het eten kwam op tafel.

Klinkhamer, die druk aan het werk was, legde meteen zijn gereedschap neer en ging met zijn zoons mee naar de woonkamer.

„Ha moeder!” riep hij met z’n zware stem, „heb je bij al die drukte toch nog een lekkere maaltijd klaargemaakt? Het is

geweldig, hoor! Wat zeggen jullie, jongens?"

„Onze moeder is de beste van allemaal,” zei Sietse.

„En als wij u kunnen helpen, zegt u het maar,” zei Hielke.

Moeder moest lachen.

„Jullie zijn beste jongens,” zei ze, „maar die hulp van jullie heb ik toch maar liever niet. Jullie zijn me een beetje te hardhandig. Als jullie meisjes waren geweest, had ik je hulp best kunnen gebruiken.”

„Zou je niet een meisje of vrouw kunnen vragen om je te helpen?” vroeg Klinkhamer.

„Dat zal wel niet lukken,” zei moeder, „met dit mooie weer is iedereen aan de schoonmaak. Overigens red ik het wel als jullie maar niet telkens in en uit lopen.”

„Horen jullie dat, jongens?” zei Klinkhamer. „Ons huis is tijdens de schoonmaak verboden terrein!”

Na de maaltijd gingen Hielke en Sietse vader even helpen in de smederij. Er moest een maaimachine in elkaar worden gezet. Toen de zwaarste delen aan elkaar waren gekoppeld, kon Klinkhamer het verder wel alleen af, waarop ons tweetal naar hun boothuis ging om te kijken of de etalagepop al droog was.

Sietse kneep erin. Er kwam geen water meer uit. Weliswaar was de pop nog niet kurkdroog, maar volgens Sietse was dat

geen bezwaar om haar alvast aan te kleden. Hij trok de oude jurk van moeder over de romp en de pop veranderde meteen in een juffrouw.

„Dat is niet gek,” vond Sietse.

Maar Hielke lag krom van het lachen.

„Moet je dat zien!” riep hij, „een juffrouw met een mannenhoofd! En ze heeft maar één arm!”

Daar wist de onverstoorbare Sietse wel raad op. Hij trok de oude dameshoed diep over het hoofd van de pop, en dat bezorgde Hielke een nieuwe lachbui.

„Lach niet zo stom,” vond Sietse, „zoek liever een stuk lat, dan spijkeren we die eraan als tweede arm.”

„Maar dat wordt dan een arm zonder hand,” zei Hielke.

„Daar weet ik raad op,” wist Sietse, „op het binnenplaatsje liggen een paar handschoenen. Ik zal ze even halen!”

Hij ging naar de keuken en kwam spoedig terug met een paar grote gebreide wanten van vader. Daar werden de handen van de pop mee versierd. Sietse keek er vol goedkeuring naar. Hij vond het lang niet gek.

Maar wie zag er ooit een juffrouw met een mannenhoofd in een zomerjurk, die dikke winterhandschoenen droeg van een formaat waar een reus jaloers op kon worden? Het was dan ook een raar mengelmoesje, maar je kon er wel om lachen.

En dat deed Hielke dan ook heel uitbundig.

Maar Sietse had geen tijd om te lachen. Hij ging naar de smederij en kwam terug met een stuk karton.

„Wat moet je daarmee?” vroeg Hielke verwonderd.

„Daar ga ik op schrijven, dat dit een helpster voor moeder is,” zei Sietse, „help eens iets te bedenken. Een gedichtje of zo.”

Zij zaten nog druk te overleggen wat er op het karton geschreven moest worden, toen vader hen riep dat het tijd was voor de boterham.

„Nu al?” zei Hielke verbaasd, maar hij vergat dat de tijd gewoonlijk dubbel snel gaat als je veel moet lachen.

„Ga jij alvast naar binnen,” zei Sietse, „als de kust veilig is, kom ik met de pop. Die zet ik dan bij de achterdeur.”

Toen de familie Klinkhamer even later aan de broodtafel zat, stond op het binnenplaatsje de wonderlijke pop te wachten op de dingen die nog komen zouden.

„Hoe gaat het, moeder?” vroeg Klinkhamer, „ben je erg moe?”

„Tja,” zuchtte moeder, „het is ook zo warm vandaag. Maar ik heb de zolder en de slaapkamers al schoon.”

„Bravo!” zei Klinkhamer, „als je zo doorgaat is over een paar dagen het hele huis schoon. Dan kun je lachen, moeder!”

„Ik kan nu mijn plezier wel op,” zei moeder, „mijn rug doet

pijn van al dat geboen en gewrijf. Waar ga jij heen, Sietse?”

„Ik geloof dat er iemand bij de achterdeur is,” zei Sietse en hij verdween in de keuken.

Hielke kreeg lachkrampen en deed zijn uiterste best om z’n gezicht in de plooi te houden.

Daar kwam Sietse weer binnen. En met het gewoonste gezicht ter wereld, zei hij doodkalm: „Er is een juffrouw voor u, moeder!”

„Voor mij? Wie is het?”

Sietse trok zijn schouders op en Hielke rukte z’n zakdoek te voorschijn en moest plotseling verdacht veel snuiten.

Moeder ging naar de keuken en dan hoorden vader en de jongens haar plotseling luid lachen.

„Wie is daar bij haar?” vroeg vader nieuwsgierig.

„Grietje!” zei Sietse.

„Grietje?” vroeg Klinkhamer.

„Ja! Grietje!” hield Sietse vol.

„Welke Grietje?” vroeg Klinkhamer met stijgende nieuwsgierigheid.

„Weet ik veel?” zei Sietse, „maar ik zal het haar wel even vragen!” Hij stond op.

„Ben je mal!” riep Klinkhamer. „Hier blijven!”

En dan klonk de stem van moeder, die nog luid lachend riep:

„Vader! Kom eens kijken?!”

Klinkhamer stond op en verdween in de keuken.

Hielke ging met zijn hoofd op de tafel liggen. Hij kon niet meer van het lachen.

„Hoor je dat?” vroeg de onverstoorbare Sietse.

Uit de keuken klonk nu de bulderende lach van vader, die op het stuk karton van de mal aangeklede pop las: „Ik ben Grietje. Ik werk voor een bietje!”

„Ha, ha, moeder,” riep Klinkhamer, „dat is dus je dienstbode! Het is vast een beste hulp! Kijk me die grote handen eens. Die jongens van ons zijn me toch een paar rakkers, hè? Hoe vinden ze het uit!?”

„Het is leuk bedacht,” vond moeder, „en al is het dan geen echte hulp, ik heb toch hartelijk gelachen. Ik ben er zelfs mijn vermoeidheid door vergeten.”

Toen hun ouders nog lachend in de kamer kwamen, vroeg Sietse: „Weet u nu hoe Grietje heet, vader?”

„Vertel mij liever hoe jullie aan die pop komen,” zei Klinkhamer.

„Zeg Hielke,” zei moeder, „je lacht je toch niet ziek hoop ik? Nu moet je toch bedaren, hoor!”

„Moet u kijken,” zei Sietse, „de tranen hangen hem aan z’n kaken.”

Hielke ging maar gauw naar de keuken en nadat hij een beetje water had gedronken, was hij zijn lachspieren weer zo ver meester, dat hij weer aan tafel kon gaan.

„Nu weet ik nog steeds niet, hoe jullie aan die pop komen,” zei Klinkhamer.

„Die dreef in het meer,” zei Sietse, „en wij hebben hem opgevist.”

„Jullie zijn net een stel jonge honden,” vond Klinkhamer, „die slepen ook alles mee naar hun nest. Maar jullie moeten die pop zo gauw mogelijk opruimen, want anders wordt er weer kattenkwaad mee uitgehaald.”

„Dat vrees ik ook,” zei moeder. „Jullie zijn beste jongens, maar als het om kattenkwaad gaat, zijn jullie helaas ook de besten en dat is minder leuk.”

„We zullen Grietje opruimen, moeder,” beloofde Hielke. Sietse zweeg. Hij beloofde liever maar niets, want wat zou je nog een plezier met zo’n pop kunnen hebben, niet waar? Nee, Grietje werd maar niet zo maar afgedankt, daar zou Sietse wel voor zorgen.

HOOFDSTUK II

Een visser bij de karpervijver

Al het brood, dat moeder op tafel had gezet, was verorberd. De familie Klinkhamer had nu eenmaal een gezonde eetlust. Hielke en Sietse stonden op van tafel en gingen hun etalagepop opzoeken.

„Zullen we haar verbranden?” vroeg Hielke.

„Ik weet het niet,” zei Sietse, „het is eigenlijk zonde om zo’n mooie pop op te ruimen.”

„Maar het moet immers van vader,” zei Hielke. En hij nam de pop mee naar de werkplaats om ze op de smidse te verbranden.

„Wacht,” zei Sietse, „geef hier! Daar komt Gerben!”

Gerben was een boerenknecht, met wie de jongens steeds veel plezier hadden. Gerben hield hen graag voor de mal en de brave Klinkhamertjes namen op hun beurt dikwijls Gerben in de maling. Dat gaf wel eens aanleiding tot ruzie, maar de vriendschap werd er niet minder om. Integendeel. Want al had Gerben dikwijls vol gramschap de tweeling achternagezeten, toch vond hij het reuzejongens. Hielke en Sietse waren daarbij altijd bereid om Gerben te helpen als dat

nodig bleek. Als Gerben met een zwaar beladen praam het meer over moest varen, kwamen Hielke en Sietse hem te hulp met hun sterke Kameleon. En zat veldwachter Zwart de jongens op de hielen, dan hielp Gerben de tweeling door ze te verstoppen.

Gerben kon best tegen een grapje en daarom wilde Sietse hem ertussen nemen met de pop. Voordat Gerben van zijn fiets was gestapt, had Sietse de pop reeds tegen de gesloten deur gezet. En daar kwam Gerben. Hij trok de deur open en de pop viel hem in zijn armen.

„Pardon, juffrouw,” zei Gerben geschrokken, maar dan ontdekte hij dat het slechts een etalagepop was die hij zo zorgvuldig voor vallen behoedde en met een zuur lachje zei hij tegen de vrolijke jongens: „Is het weer zover? Moeten jullie een eerzaam burger de stuipen op het lijf jagen? Als ik het je vader vertel, maakt hij kurkentrekkers van jullie!”

Klinkhamer kwam juist in de smederij.

„Wat hoor ik, Gerben?” vroeg hij. „Wie moet er veranderd worden in een kurkentrekker?”

„Veldwachter Zwart,” zei Gerben. „Hij is zo vriendelijk geweest om mij op de bon te zetten.”

„Is het echt waar?” riepen de jongens. „Waarom? Was je met twee hengels aan het vissen?”

„Welnee. Ik ben zo onschuldig als een lammetje,” beweerde Gerben, „maar mijn bel is een beetje stuk. Kijk, zo doet-ie het wel, maar druk ik even te ver dan doet-ie het niet!”

Gerben gaf een demonstratie op z'n fietsbel, die af en toe haperde.

„We zullen hem even opereren,” zei Sietse en hij draaide de kop van de bel af. Gediensig begonnen de jongens te proberen de bel weer in orde te brengen. Met diverse tangetjes gingen zij het handeltje verbuigen, maar zonder succes.

Klinkhamer keek even en zei: „Als het niet lukt, neem dan de bel van die oude fiets daar in de hoek. Die mag Gerben wel hebben. Jullie redden het verder wel, hè? Ik ga m'n krant lezen.”

Klinkhamer verdween in huis en Gerben en de jongens probeerden nog van alles om de bel te repareren, maar het slot was, dat zij toch maar de andere namen.

„Het is fantastisch,” zei Gerben, toen zijn fiets weer aan alle eisen van de wet voldeed. „Deze bel heb ik dus gratis? Jullie worden wel bedankt. En toch kost het mij een rijksdaalder boete. Die Zwart heeft mij lelijk te pakken. Maar ik krijg hem ook nog wel! Het laatste woord is hierover nog niet gesproken.” En met deze woorden ging Gerben terug naar de

boerderij van Jellema, aan de kant van het meer.

Hielke en Sietse, die van de bellen-operatie vuile handen hadden gekregen, gingen zich wassen onder de kraan in de keuken. Er moest nog schuurpoeder aan te pas komen om de vette olie, die Gerben in zijn fietsbel had gebruikt, te kunnen verwijderen. Maar na flink geschuim en gespat kwamen zij met schone handen terug in de smederij, waar zij tot hun grote verbazing zagen dat de etalagepop verdwenen was.

„Hoe kan dat nou?” vroeg Sietse.

„Ik heb Sjoerd Bonnema, de postbode, voorbij zien komen,” zei Hielke. „Hij heeft natuurlijk de pop bij de deur zien liggen en heeft hem toen verstopt of meegenomen.”

Ze begonnen meteen overal te zoeken. Naast en achter de smederij tot zelfs in de tuin van de dokter, die naast hen woonde. Maar er was nergens een spoor van de pop te vinden.

„Dan gaan we naar het huis van Sjoerd,” zei Sietse.

Zij namen een ouderwetse hoge fiets, die zij van de rijke mijnheer Siegerdsma cadeau hadden gekregen en gingen erop naar het dorp. Sietse zat op het zadel en stuurde, terwijl Hielke achter op de bagagedrager zat en trapte. Zo kwamen zij midden in het dorp op het Raadhuisplein en zwenkten dan

een zijstraatje in waar Sjoerd woonde. Hielke belde aan en de moeder van Sjoerd deed open.

„Mevrouw,” vroeg Hielke, „heeft Sjoerd onze pop meegenomen?”

„Wat?” vroeg mevrouw Bonnema verbaasd, „spelen jullie nog met poppen?”

„Och wel nee,” zei Hielke. „Wij hadden een grote etalagepop. Hij lag voor de smederij.”

„O? En nu denken jullie dat Sjoerd hem heeft meegenomen? Wel, dan moeten jullie naar het postkantoor gaan, want daar is Sjoerd.”

„Wel bedankt, mevrouw,” zei Hielke en dan fietsten zij snel terug naar het Raadhuisplein waaraan het postkantoor stond. Maar de deur van het kantoor was reeds gesloten. Sietse ging op de stang van de fiets staan en keek door een raam naar binnen. Daar zag hij Sjoerd bezig de brievenbus leeg te halen. Sietse ging naar de bus en riep door de gleuf: „Hé poppendief! Waar heb je hem verstopt?”

Sjoerd liet van schrik een stapel brieven vallen. Dan kwam hij met een hevig verontwaardigd gezicht voor het raam en riep kwaad: „Willen jullie ophoepelen, lelijke schreeuwers! Ga maar bij je thuis door de brievenbus blèren. Hier worden geen grapjes gemaakt! Dit is een officieel gebouw! Weg wezen

of ik bel meteen de politie!”

„Maar Sjoerd,” vroeg Hielke, „heb jij werkelijk onze etalagepop niet gehad?”

„Met zulke onzin laat ik mij niet in!” riep Sjoerd, „wat denken jullie wel? Ik heb wel wat anders te doen! Ik moet alle post nog sorteren!”

Sjoerd ging weer aan het werk en Hielke en Sietse keken elkaar vragend aan.

„Wat nu?” vroeg Hielke.

„Zou Gerben er meer van weten?” zei Sietse.

„Wel nee,” zei Hielke, „ik heb zelf gezien hoe Gerben meteen naar de boerderij fietste. Hij was reuzeblij dat hij de bel cadeau kreeg en daarom heeft hij er niet eens aan gedacht om onze pop te stelen!”

„Dan is er een jongen geweest, die hem heeft meegenomen,” zei Sietse. „Misschien Kees Dijkstra?”

„Of Louw Vrolijk?” veronderstelde Hielke.

„Goed, dan gaan we eerst bij Louw vragen,” zei Sietse.

Ze stapten weer op de fiets en gingen naar de boterfabriek.

Daar stond een rij nieuwe huizen en in een daarvan woonde Louw Vrolijk, wiens vader kaasmaker was op de boterfabriek. Maar Louw bleek van niets te weten. Integendeel, hij hoorde er heel verbaasd van op, dat Hielke en Sietse zo’n pop

gevonden hadden.

„Het zou reuzejammer zijn als jullie hem niet terug krijgen,” vond hij, „want we kunnen er nog heel wat grappen mee uithalen. We zetten hem in een oude kinderwagen en rijden hem het dorp rond. Of we planten hem in de heg van Zwarts tuin, of we graven hem in de grond met het hoofd er net boven, of we...”

„Ja, ja,” lachte Hielke, „jij hebt plannen genoeg. Maar wie krijgen er de straf voor? Wij natuurlijk!”

„Nou ja,” zei Sietse, „als we hem eerst maar terug hebben!”
„Ik ga helpen zoeken,” bood Louw aan.

Maar dat vond zijn moeder niet goed.

„Blijf jij maar thuis!” besliste ze. „Het is al bijna negen uur.”

„Nou jongens, tot morgen dan,” zei Louw, „Ik ben reuzebenieuwd om die pop te zien!”

Hielke en Sietse fietsten terug naar huis.

„We gaan nog even naar Kees,” zei Sietse.

„Maar het is al laat,” wierp Hielke tegen.

„Als we vlug rijden zijn we om negen uur weer thuis,” meende Sietse.

Maar op hetzelfde moment liet de klok van de kerktoren negen zware slagen over het dorp, de polder en tot ver over het meer galmen.

„Het is al negen uur,” zei Hielke.

„’t Mag hem niet hinderen,” zei Sietse. „Dan komen we maar een kwartiertje later thuis.”

Met flinke snelheid fietsten zij de smederij voorbij tot daar waar de weg een bocht maakte naar de brug om zo vervolgens langs het meer tot’ de stad te leiden. De jongens gingen de bocht niet om, maar sloegen hier linksaf waar een grindweg over de polderdijk liep. Op die polderdijk stond even verder een grote windmolen, de ‚Woudaap’ genaamd. Deze molen had tot taak het water in de polder op peil te houden. In de Woudaap woonde de familie Dijkstra en hun zoontje Kees was een vriend van de beide Klinkhamertjes.

Toen Hielke en Sietse de Woudaap bereikten, zagen zij Kees boven op de balustrade staan, die rondom de molen liep. Hij tuurde naar de kant van de polder.

„Hallo, Kees!” riep Hielke nog hijgend van het harde trappen, „heb jij onze etalagepop ook gehad?”

„Hé jongens!” riep Kees, „kijk daar eens! Zwart gaat een visser inrekenen, die nota bene in de karpervijver zit te vissen. De ezel! Kijk! Nu is hij bij hem!”

De karpervijver was een poel midden in de polder, waarin veel karpers gekweekt werden, die dan, zodra zij groot genoeg waren, in het meer losgelaten werden om de visstand op peil

te houden. Natuurlijk was het streng verboden om in die vijver te vissen. Dat stond dan ook duidelijk op vele borden rondom de poel aangegeven en dus was de man, die daar nu toch zat te vissen, er gloeiend bij.

De jongens zagen hoe Zwart hem in zijn kraag greep en hem meenam naar de roeiboot die hij bij de Woudaap had geleend. Het was de boot van Kees.

„Die krijgt een flinke boete,” zei Kees.

„Eigen schuld,” zei Sietse en omdat de rietkragen langs de poldervaart Zwart en zijn arrestant verder aan het oog onttrokken, richtte de belangstelling van Hielke en Sietse zich weer op Kees en zij vroegen hem andermaal of hij de etalagepop soms had meegenomen.

Maar Kees deed al net zo verwonderd als Louw. Hij wist ook van niets!

Voor Hielke en Sietse bleef er toen niets anders over dan zo snel mogelijk naar huis te gaan, want het werd reeds schemerig en dan mochten zij niet meer zonder licht rijden.

„Morgen kom ik helpen zoeken,” riep Kees hen na.

„Oké,” zei Hielke.

Precies kwart over negen was onze tweeling weer thuis.

„Kom jongens,” zei moeder, „jullie maken het wel laat.”

„Waar hebben jullie zo lang uitgehangen?” vroeg

Klinkhamer.

„Wij hebben gefietst,” zei Sietse.

„Dan nu maar gauw in de kooi, hè?” vond Klinkhamer.

„Ik heb nog dorst,” zei Hielke.

Moeder gaf hun ieder een kop thee met een groot stuk Friese koek, wat de jongens snel naar binnen werkten.

„Zo,” zei Sietse, „nu zal ik de volgende morgen wel halen, denk ik.”

Zij wensten hun ouders welterusten en gingen naar boven.

Op hun kamertje lagen zij nog enige tijd te overleggen waar hun etalagepop toch gebleven kon zijn, toen er iemand bij de achterdeur kwam.

Het bleek veldwachter Zwart te zijn. Hij was niet alleen, maar had nog iemand bij zich.

De jongens, die lagen te luisteren, hoorden Zwart aan vader vragen: „Kent u hem?”

„Wel alle drommels,” riep Klinkhamer, „dat is die pop die mijn jongens uit het meer hebben gevestigd. Maar hij was in vrouwenkleren en nu draagt-ie een overall! Wat heeft dat te betekenen?”

„Deze namaakman,” zei Zwart bars, „hadden uw lieve zoontjes bij de karpervijver neergeplant, alsof er iemand zat te vissen! Ik heb mij de blaren in mijn handen geroeid om die

sinjeur te pakken te krijgen. U begrijpt wel, als die kwajongens denken dat zij iedereen maar voor de gek mogen houden, tot zelfs de politie, dan loopt dat goed scheef! En dat moet hun duidelijk aan hun verstand worden gebracht! Als u het niet doet, zal ik hun wel een flinke boete geven!”

„Ik zal ze leren!” beloofde Klinkhamer en hij bulderde luid onder aan de trap: „Hielke en Sietse! Kom ogenblikkelijk hier!”

De jongens hadden reeds begrepen dat er iets mis was en kwamen aarzelend naar beneden. Daar greep Klinkhamer hen meteen in hun kraag en onder toezicht van veldwachter Zwart, gaf hij hun een flinke afstraffing.

Huilend riepen onze vrienden dat zij onschuldig waren, maar pas toen zij beloofden het nooit weer te zullen doen, liet Klinkhamer hen los.

„Goed zo,” zei Zwart, „laat dit jullie een les zijn om nooit weer grappen uit te halen met aangeklede poppen!”

„Maar dat hebben wij niet gedaan!” snikte Hielke.

„Die overal en die pet zijn niet van ons,” zei Sietse.

„Vertel mij wat!” riep Zwart spottend. „Jullie hadden deze pop onder een laag riet in jullie boot verstopt, niet waar?”

„Ja maar...” begon Sietse.

„Niks te maren!” riep Zwart. „Jullie hebben die pop hier

gebracht en hoe het verder in zijn werk is gegaan, interesseert mij niet! Maar dat ding moet ogenblikkelijk verdwijnen! Ik wil niet nogmaals voor de gek worden gehouden! Verstaan jullie dat?”

„U heeft groot gelijk, Zwart,” zei Klinkhamer. „Ik zal zorgen dat die pop meteen verdwijnt! Ik ga hem direct verbranden! En jullie kwajongens, maak dat je boven komt, of anders krijgen jullie nog een pak! Mijn handen jeuken!”

Hielke en Sietse verdwenen vlug naar hun kamertje.

Klinkhamer nam de pop mee naar de werkplaats en maakte op de smidse een vuurtje. Hij legde de namaak-visser erin. De overal stond weldra in volle vlam en Klinkhamer begreep dat nu alles spoedig door het vuur verteerd zou zijn. Hij besloot er verder maar niet bij te blijven en ging weer in huis. Op het kamertje van de jongens werd intussen nog druk gefluisterd.

„Ik zeg je dat Gerben er meer van weet,” zei Sietse.

„Maar ik heb hem zonder de pop weg zien fietsen,” hield Hielke vol.

„Dan is hij teruggekomen toen wij in de keuken waren om onze handen te wassen,” zei Sietse.

„Dat zou kunnen,” zei Hielke, „want die pet die de pop op z’n kop had, heb ik wel meer gezien. Wacht! Ik weet het al!

Het was vast een pet van boer Jellema!”

„Dan weten wij genoeg,” riep Sietse. „Gerben is nog niet jarig! Jammer dat de pop nu verbrand wordt.”

„Als hij branden wil?” merkte Hielke op.

„Verroest ja!” zei Sietse plotseling hoopvol. „Hij was nogal nat! Misschien wil hij niet branden.”

„Sst,” waarschuwde Hielke, „vader en moeder komen boven.”

Moeder kwam nog even in hun kamertje. „Slapen jullie al?” vroeg ze.

„Ja moeder,” zei Hielke met een onderdrukte geeuw.

Moeder trok hun dekens wat recht en zei: „Ik hoop dat jullie niet weer kattenkwaad uithalen.”

„Maar wij hebben niks gedaan,” zei Sietse.

„Goed, jongen, zoveel te beter. Ga dan maar rustig slapen.”

Maar nauwelijks lagen hun ouders te bed of Sietse stond op.

„Wat heb je?” vroeg Hielke.

„Ik ga in de smederij kijken,” fluisterde Sietse. „Misschien is er nog wat te redden.”

„Wacht dan een uurtje,” zei Hielke. „Vader en moeder slapen nog niet.”

„Daar kan ik niet op wachten,” meende Sietse, „kijk maar, er komt nog steeds rook uit de schoorsteen. Als ik langer wacht

is alles verbrand!”

Geruisloos verdween Sietse naar beneden. Hielke ging naar het raam en zag hoe de achterdeur behoedzaam openging. Sietse, in nachtgewaad, sloop geruisloos over het binnenplaatsje naar de smederij. Dan verdween hij naar binnen. Hielke wachtte vol spanning. Het duurde vrij lang voordat zijn broer terugkwam, maar eindelijk verscheen hij weer op het binnenplaatsje met iets onder zijn arm. Hij verdween achter de smederij en kwam spoedig weer te voorschijn, maar nu met lege handen.

Weldra was hij weer boven in het kamertje.

„Wat heb je gered?” vroeg Hielke.

„De kop!” zei Sietse.

„De kop? Wat moeten wij daarmee?”

„Dat zullen we morgen wel bedenken,” zei Sietse, „welterusten!”

En hij viel meteen in slaap, een voorbeeld dat Hielke toen maar zo vlug mogelijk volgde.

De volgende morgen zag Klinkhamer dat de pop zo goed als geheel verbrand was. Hij droeg Hielke en Sietse op om de as op te ruimen, toen Gerben binnenkwam.

„Ha die Klinkhamer!” riep hij luidkeels. „Het is gelukt, beste mensen! Ik heb Zwart mijn boete voor de fietsbel glorieus

betaald gezet! Hij heeft zich de blaren geroeid om die ouwe pop van jullie in te rekenen! Ik had die als visser vermoemd bij de karpervijver gezet! Tjonge, tjonge, wat had die Zwart een haast om hem in te rekenen. Ik heb me de krampen gelachen!”

„Wij niet!” zei Sietse kwaad. „Wij kregen de schuld en dus het zoveelste pak slaag!”

„O maar, dat was mijn bedoeling niet,” verontschuldigde zich Gerben, „ik wou alleen Zwart een hak zetten!!”

„Dat mag je hem dan wel even vertellen,” zei Klinkhamer, „want Zwart heeft die bedoelingen van jou echt verkeerd begrepen! Je mag mijn telefoon wel even gebruiken!”

„Ik zal wel wijzer wezen,” vond Gerben.

„Nou, het was fraai,” meende Klinkhamer. „Enfin, ik heb die pop meteen verbrand. Dan is dat geduvel maar uit. Kijk, die hoop as is er nog van over!”

„Oei,” zei Gerben en hij keek schuldbewust naar de jongens.

„Wij krijgen jou nog wel,” zei Sietse.

„Maar ik heb het zo niet bedoeld,” verdedigde Gerben zich.

„Ga jij maar door met je smoesjes,” zei Hielke,

„Verdraaid nog an toe!” riep Gerben nu kwaad. „Als jullie mij niet willen geloven, kunnen jullie van mij ontploffen!

Poppenkoppen!”

„Dat ben je zelf!” riep Sietse. „Ouwe fietsbel!”

„Ik zal jullie!” riep Gerben en hij kwam dreigend op de jongens af. Maar Klinkhamer hield hem tegen. „Zeg vriend,” zei hij, „maak de poppen nu niet weer aan het dansen. Het is zo wel mooi genoeg geweest!”

En daarmee kon Gerben gaan. Maar in de deuropening draaide hij zich nog eenmaal om en riep spottend naar de tweeling: „Dat pak slaag was toch goed aan jullie besteed!” „O ja?” riep Sietse, „moeten wij Zwart even opbellen? Dan kan hij die boete van jou meteen verdubbelen!”

Daar schrok Gerben van. Tja, als Zwart hoorde dat hij die pop bij de karpervijver had gezet, zou de boete zeker hoger worden. Dus was het voor Gerben raadzaam om verder maar geen ruzie te maken. Bij die kwajongens van Klinkhamer trok je toch altijd aan het kortste eind.

HOOFDSTUK III

Een gevecht en een kennismaking

Louw Vrolijk kwam al vroeg naar de smederij.

„Daar was ik al,” riep hij, „ik kom helpen zoeken! Of hebben jullie hem al gevonden?”

„Wat kom jij zoeken?” vroeg Klinkhamer.

„De etalagepop,” zei Louw, „Hij was immers gisteravond verdwenen?”

„Vader heeft hem verbrand,” zei Hielke.

„Dat is jammer,” zei Louw teleurgesteld.

„Voor jullie wel,” zei Klinkhamer, „maar voor Zwart en vele anderen niet! Jullie hadden er toch maar kattenkwaad mee uitgehaald en daarom heb ik hem opgeruimd.”

Tja, nu kwam er van de vele plannetjes die Louw bedacht had, niets terecht. Kees Dijkstra had eveneens allerlei plannen bedacht en hij kwam haastig de smederij binnenhollen. Maar toen hij het droeve nieuws van de verbranding hoorde, was hij ook teleurgesteld.

„Wat gaan wij nu doen?” vroeg hij,

„We gaan naar de Kameleon,” zei Sietse.

„Laten we gaan zwemmen,” stelde Louw voor. „Ik heb het

alweer zo warm, dat ik best een duik wil nemen.”

Ze gingen naar het boothuis. En daar bleek Sietse een verrassing te hebben. Want onder een omgekeerde emmer lag de kop van de etalagepop in de boot.

„Die heb ik uit het vuur gered,” zei Sietse. „Ik was net op tijd.” En dan vertelde Hielke wat er de vorige avond allemaal gebeurd was. Louw en Kees vonden het een reuzeverhaal. „Lachen jullie er maar om,” zei Sietse, „maar wij kregen er best van langs. En dat allemaal door die sufferd van een Gerben!”

„Dat was pech,” vond Louw. „Maar wat zullen we nu met die kop doen?”

„Stil!” waarschuwde Hielke, „daar komt vader.”

Sietse zette vlug de emmer over de poppenkop en dan ging het deurtje in de zijkant van het boothuis open en verscheen er nog een jongen in de opening.

„Ha! Gelukkig!” riep hij. „Ik was al bang dat jullie ervandoor zouden zijn. Ik mag toch ook mee, hè?”

„Natuurlijk, Cor! Kom in de boot, jè! Blijf je weer logeren?”

„Ja jongens! Laat-ie fijn zijn! Ik blijf de hele vakantie!”

„Als je tante je niet voor de tijd terugstuurt,” plaagde Sietse.

„Pas maar goed op en maak je vooral niet vuil!”

De tante van Cor was mevrouw Bleeker. Mijnheer en

mevrouw Bleeker woonden aan de andere kant van Klinkhamer. Zij hadden geen kinderen en daarom mocht Cor, die in de stad woonde, er dikwijls logeren. Mijnheer Bleeker was klerk op het kantoor van de notaris en dat was voor mevrouw een reden om deftig te doen. Zij vond het dan ook beneden haar stand dat Cor steeds in die rommelige smederij kwam en met de Klinkhamertjes in zo'n oude boot ging varen. Maar Cor was nergens liever en hij had er dan ook speciaal een overall voor aangetrokken. Zo stapte hij dan bij de vrienden in de Kameleon.

„Heb je het hoofd van Jut al gezien?” vroeg Kees en hij trok de emmer weg.

„Waar hebben jullie die vandaan?” vroeg Cor.

„Gesneld,” zei Hielke. „Wij zijn koppensnellers geworden. Alle mensen die rondom het meer wonen, gaan we uitroeien! Dit is de eerste!”

Cor moest lachen. „Het is zeker van een etalagepop?” raadde hij. „En wordt hij nu het schegbeeld van de Kameleon?”

„Schegbeeld? Wat is dat voor duur woord?” vroeg Kees, „kun je het eten?”

„Jij denkt nog altijd maar aan eten, hè?” plaagde Cor. „Maar vroeger zag je voor aan de boeg van vele schepen een fraai beeld. Dat noemden ze het schegbeeld.”

„Je hebt het over een fraai beeld,” merkte Hielke op. „Maar aan deze kop zit maar weinig fraais.”

„Dat mag de pret niet drukken,” vond Sietse. „Deze kop komt voor op de boeg van onze Kameleon. Dan gaat iedereen van schrik voor ons uit de weg!”

Na enig overleg werd er een dikke knuppel voor in de boot geplaatst en daarop drukte Sietse de kop stevig vast. Dan bekeek hij het werkstuk en zei: „Het ziet er niet gek uit. Onze boot wordt er veel mooier door!”

„Laat me niet lachen,” riep Hielke. „Wij hebben de lelijkste boot van heel Friesland.”

„Maar de beste!” zei Sietse en hij startte de motor.

Ze voeren achteruit tot midden in de vaart. Dan schakelde Sietse de versnelling op vooruit en zij voeren naar de brug. De brugwachter zag hen komen. Hij keek verbaasd naar het hoofd dat voor in de boot over de rand gluurde. En dan moest hij lachen, omdat het een namaakhoofd was. Die jongens hadden toch ook altijd iets bijzonders!

Hij zwaaide al lachend een groet naar Sietse, die als stuurman zijn hand opstak. Het is namelijk de gewoonte op het water, dat de stuurlui elkaar altijd op die manier groeten.

De Kameleon voer nu het meer op.

„Waar gaan wij zwemmen?” vroeg Louw.

„Waar komt de wind vandaan?” wilde Hielke weten.

„Er is geen wind,” zei Kees.

„Gisteren kwam de wind uit het oosten,” zei Sietse, „dus gaan wij naar de oostkant!”

„Waarom?” vroeg Cor, die de reden van deze keuze niet begreep.

„Omdat, als de wind uit het oosten waait,” zei Hielke, „alle vuil, zoals riet en afval, naar het westen drijft. Dus is de oostkant nu het schoonst!”

„Daar had ik zo gauw niet aan gedacht,” bekende Cor.

„Maar jij bent ook een stadsjongen,” zei Kees, „in de stad weet jij natuurlijk weer beter de weg dan wij.”

Het was nu niet druk op het meer. De meeste zeilboten lagen langs de wal, want zonder wind kun je nu eenmaal niet zeilen. De jongens, die precies wisten waar de mooiste plekjes waren om te zwemmen, stuurden regelrecht naar de polderdijk. Maar op de plaats waar zij hadden willen aanleggen bleken reeds jongens uit het dorp aan de overkant van het meer aan het zwemmen te zijn. Dus moesten onze vrienden een ander plekje zoeken. Honderd meter verder, waar weer een opening in de rietkraag was, legde Sietse aan.

De Kameleon werd stevig vastgemaakt door een ijzeren pen met een touw eraan diep in de grond te steken en dan gingen

de jongens zich in het malse gras van de dijkglooiing uitkleden. Vlug dook de een na de ander het water in en dan werd er druk gestoeid en gezwommen, zodat de tijd omvloog. Daarna gingen zij in het gras liggen uitrusten en lieten zich door de zon bruin branden.

„Jullie hebben het hier toch maar veel fijner dan wij in de stad,” zei Cor, „daar kun je nergens zo lekker zwemmen en zonnen.”

„Er is toch een park met een vijver?” zei Kees.

„Je denkt toch zeker niet dat je daar mag gaan zwemmen?” vroeg Cor, „dan zou je gauw de politie op je dak krijgen. In de stad moet je steeds heel netjes gekleed gaan, anders zien ze je voor een landloper aan. Er zijn zelfs hotels en bioscopen waar je niet binnen mag, als je geen das draagt.”

„Dan ga ik nooit in een stad wonen,” zei Louw. „Stel je voor dat je in de zomer niet eens het bovenste knoopje van je overhemd los mag hebben. Dat is om te stikken!”

„Nee, Louw,” zei Hielke, „dat geldt alleen maar voor de heel deftige hotels!”

„En toch,” zei Sietse, „als je hier bij het Paviljoen komt, kijken ze je ook zuur aan, als je niet deftig bent.”

„Poeh,” zei Kees, „laat ze maar uitkijken bij dat Paviljoen. Bij onze uitspanning bij de molen komen steeds meer

bezoekers. En daar behoef je niet zo eigenwijs deftig te doen. Stel je voor. Mijn vader draagt zomers nooit een das!”

„Het gaat dus goed met de Woudaap?” vroeg Cor.

„Geweldig!” zei Kees. „Er komen allerlei mensen, Amerikanen, Engelsen, Fransen, Duitsers, Noren, Zweden, Denen, Italianen en noem maar op!”

Ja, ja, op dat succes van de Woudaap mochten de jongens trots zijn, want zij hadden het bedacht om de fraaie molen ter bezichtiging voor het publiek open te stellen. Daarvoor hadden zij bij het begin van de polderdijk een bord geplaatst, waarop, in verschillende talen, de bezoekers uitgenodigd werden om de molen te komen bekijken. Het resultaat was zo verrassend, dat op aanraden van de burgemeester, de hotelhouder van de Rode Leeuw tafeltjes en stoelen rondom de molen plaatste. Daar bleven vele bezoekers, na het bezichtigen van de molen, gezellig bijeen achter een glas limonade of een kopje thee. Het dorp kreeg door die bezoekers tevens meer bekendheid en dat bracht z'n voordelen mee, voor alle winkeliers. Zo hadden onze vrienden er dus voor gezorgd dat hun dorp wat meer welvaart kreeg. Zij lagen er dan ook nog vol trots over te praten, toen Kees zich oprichtte en vroeg:

„Hé jongens! Waar is Jut?”

Meteen keken allen naar de boeg van de Kameleon waar nog slechts een stuk knuppel bovenuit stak. De kop was verdwenen.

„Misschien is hij eraf gevallen,” zei Louw.

„Dat bestaat niet,” zei Hielke. „Toen wij hier aanlegden stond hij er nog op! Ik weet het zeker!”

„Ja! Dat weet ik ook,” zei Cor. „Hij moet tijdens het zwemmen verdwenen zijn. Misschien is hij eraf gevallen toen wij allemaal tegelijk te water sprongen.”

„Dan moet hij op de bodem liggen,” zei Sietse en hij dook meteen weer in het water. Hielke, Cor en Louw volgden hem. Maar Kees niet. Hij kon niet geloven dat de kop door een beetje deining van de stok was gevallen. Volgens hem was dat niet mogelijk. En terwijl zijn vrienden de bodem van het meer afzochten, stond Kees op en liep naar de plaats waar de jongens uit het andere dorp aan het zwemmen waren. Zij bleken evenwel vertrokken te zijn. In de verte zag hij hen varen in de richting van hun dorp.

Kees ging terug. De anderen kwamen ook weer op de wal. Zij hadden niets gevonden.

„Ik snap er geen bal van,” zei Hielke, „of heeft Gerben achter de dijk op de loer gelegen?”

Allen holden de dijk op en keken aan de andere kant. Maar

er was niets te zien. Zelfs het hoge gras vertoonde geen sporen die er op wezen dat daar iemand had gelopen of gelegen.

„Dan weten de jongens uit het andere dorp er meer van,” zei Kees. „Daarginder gaan ze!”

„Verroest!” riep Sietse. „Natuurlijk! Die hebben het ’m gelapt! Zij keken al zo toen wij langs hen voeren. Vooruit, jongens! Wij moeten hen inhalen voordat zij hun dorp bereiken!”

Vlug renden zij de dijk weer af, grepen hun kleren en sprongen aan boord. Sietse startte reeds de motor.

Op de grootste versnelling stormde de Kameleon het meer op! De boeg hoog opgericht uit het water en met woest kolkende en schuimende golven achter zich ging hij de roeiboot achterna.

„Wij halen hen niet meer in voor het dorp!” riep Louw.

„Kijk, zij hebben het kanaal al bereikt.”

Zienderogen naderde de Kameleon de andere oever. De roeiboot was nu in het kanaal verdwenen.

„Als ik zeker weet dat zij de kop geroofd hebben, zal ik hem terug hebben, al moet ik er de hele dag voor vechten!” riep Sietse.

„Maar dan kun je toch beter de veldwachter waarschuwen?”

meende Kees.

„Dat kan niet,” zei Hielke. „Dan zou vader vast te weten komen, dat wij de kop geroofd hebben. En hij mag het niet weten.”

„Dus dan moeten we vechten,” zei Cor. „Dan desnoods maar een blauw oog, maar ik doe mee!”

„Ik ook,” zei Louw. „Wij laten ons niet bestelen! Stel je voor! Dan kunnen ze de Kameleon ook wel roven!”

„Dat moesten ze eens proberen,” zei Sietse woest
De Kameleon voer nu op volle snelheid het kanaal binnen en naderde snel het dorp.

„Daar zijn ze!” riep Cor en hij wees naar een aanlegplaats bij een klein straatje waar de dorpsjongens juist aan wal gingen.

„Hé!” riep Hielke luid. „Wacht even!”

De jongens keken om en dan liet een van hen zegevierend de geroofde kop zien. En dan ging het hele stel er als de wind vandoor.

Met nog veel te grote snelheid legde de Kameleon nu ook aan. Ruw botste de Kameleon tegen de wal en kwam vervolgens tegen de roeiboot tot staan.

Meteen sprongen onze vrienden op de wal, behalve Kees, die eerst de boot ging vastleggen. Met Sietse en Cor voorop, stormden de jongens het smalle straatje door naar de

hoofdstraat. Daar liepen de dieven! Vlug gingen ze er achteraan!

Cor, die het snelst kon lopen, haalde hen het eerst in. Hij sprong de jongen, die de kop droeg, op z'n rug en samen rolden zij op de grond. En dan werd het in een ommezien een kluwen van vechtende jongens, die over de straat rolden alsof deze zo zacht als mos was.

Cor had de kop reeds te pakken, maar een grote slungel wilde hem terugroven. Sietse kwam te hulp maar werd door een andere jongen in de rug aangevallen. Louw greep deze jongen weer in zijn kraag en zo ging de strijd met wisselende kansen verder. Daarbij kreeg het hoofd van Jut het zwaar te verduren. Maar toen Sietse de kop eenmaal te pakken kreeg, was er geen verwikken meer aan. Hij liet hem niet weer los.

Maar toch begon het er voor onze vrienden donker uit te zien toen de dorpsjongens hulp kregen van hun vrienden. Want tegen een overmacht kun je nu eenmaal niet strijden. En wellicht had Sietse de kop toch weer prijs moeten geven, als daar niet een man was verschenen die een koffer en een tas droeg.

„Hé jullie!” riep de man, „willen jullie gauw bedaren! Moeten er eerst armen en benen gebroken worden?”

Maar in hun woeste ijver hoorden of zagen de vechtenden niets meer. De man zette de koffer en tas neer en kwam tussenbeide. Hij nam Sietse onder z'n bescherming en de

strijd was afgelopen. Aan het begin van de straat naderde de veldwachter.

„Ga maar gauw uiteen!” zei de man. „Anders krijgen jullie nog een bekeuring!”

De dorpsjongens gingen voor een etalageraam staan alsof de uitstalling hun belangstelling trok.

„Gaan jullie maar gauw weg,” zei de man tegen onze vrienden. „Jullie zien er nogal gehavend uit. Waar wonen jullie?”

„Aan de andere kant van het meer,” zei Hielke.

„Dat dacht ik al,” zei de man lachend, terwijl hij met onze vrienden meeliiep. „Ik ben ook in jullie dorp geboren. Wij kwamen hier vroeger ook wel met de jongens vechten. Zijn jullie hier met een boot? Kan ik misschien met jullie meevaren?”

„O ja, dat kan best,” zei Sietse. „U heeft ons zo goed geholpen, dat wij u graag naar de overkant brengen.”

Dat de kennismaking met deze mijnheer nog allerlei gevolgen zou hebben, konden de jongens toen nog niet vermoeden. Maar dat zou naderhand wel blijken, want deze mijnheer... nee, laat ik het nog niet verklappen.

HOOFDSTUK IV

Mevrouw Bleeker is kwaad

De man, die naar schatting ongeveer vijfentwintig jaar oud was, maakte een prettige indruk op de jongens. Hij had blauwgrijze ogen waarin vrolijke lichtjes blonken. Hij droeg een pak dat kennelijk nog splinternieuw was, evenals de koffer en de tas, die er ook nog uitzagen alsof zij pas uit de winkel kwamen. Hij liep met de jongens het smalle straatje door naar de Kameleon, waarin Kees rustig zat te wachten.

„Daar heb je hem ook,” spotte Louw. „Jij bent ook een beste helper!”

„Ik heb op de boot gepast!” zei Kees.

De anderen begonnen te lachen.

„Sjonge,” zei de man, verwonderd naar de Kameleon kijkend, „wat is dat een lompe barkas. Kunnen wij daar allemaal wel in?”

„Dat gaat best,” zei Hielke. „Stapt u maar voorin.”

Met een kwiek sprongetje stapte de man aan boord. Louw kwam naast hem zitten en Cor en Kees zochten een plaatsje op de motorkap. Hielke en Sietse gingen, zoals gewoonlijk, op het achterbankje zitten en dan vertrok de Kameleon.

Ze waren nauwelijks van wal toen Louw riep: „Vlugger, Sietse! Ze gaan gooien!”

Met een plons viel een steen naast de Kameleon in het water. De dorpsjongens gingen onze schippers onder vuur nemen. Vlug gaf Sietse vol gas en in een ommezien was de Kameleon nu buiten het bereik van de vijandelijke stenen. Snel voeren zij het kanaal uit.

„Toe maar!” riep de man verbaasd. „Kan-ie niet harder? Het lijkt warempel wel een raceboot. En ik dacht dat het zo’n lompe zware ijzeren bak was. Nee maar, het is geweldig, jongens!”

En dan lag het grote meer voor hen.

„Ha!” riep de man, „daar is ons meer!” Hij haalde een paar maal diep adem.

„Het ruikt nog precies zoals vroeger. Wat is het hier toch fijn, hè? Dit is het mooiste plekje op aarde! Ja en ik kan het weten! Ik ben overal in de wereld geweest! Ik ben zeeman, weet je?” „Ai mijnheer, dan zult u wel veel gezien hebben?” polste Louw.

„Dat heb ik zeker, maar per slot van rekening is het overal hetzelfde. Overal zie je mannen werken en vrouwen de was doen. Het verschil zit hoofdzakelijk in de natuur. Hier zie je bijvoorbeeld geen palmen. Maar waar palmen staan zie je

geen frisse groene polders. Zo heeft ieder land zijn eigen moois en als je overal gekeken hebt, kom je toch tot de slotsom ,Oost west, thuis best!’”

„En daarom komt u nu hier terug?” vroeg Hielke.

„Juist, vriend. En om nog meer, maar dat is moeilijk uit te leggen. Wat is dat daarginder? Daar met al die vlaggen? Dat was er vroeger niet!”

„Dat is het Paviljoen, mijnheer,” zei Cor. „Een restaurant met een terras.”

„Aha. Laten wij daar dan op onze kennismaking een glaasje limonade gaan drinken. Of hebben jullie daar geen trek in?”

„O jawel, mijnheer. Maar... het is daar nogal deftig. Misschien weigeren ze ons de toegang.”

„Wel nee. Daar geloof ik niets van. Stuurman, koers naar bakboord! Wij gaan bunkeren!”

De Kameleon wendde de steven naar het Paviljoen.

Tegen Cor, die een flink blauw oog had opgelopen bij de vechtpartij, zei de mijnheer: „Maak je zakdoek nat, jö! En houd die er tegenaan. Dat helpt!”

Cor volgde die raad op en zei lachend: „Ik mag niet mopperen. Ik ben er beter afgekomen dan Jut, want die heeft een heel oog verspeeld.”

„Verroest,” riep Sietse. „Dat had ik nog niet eens gezien. Die

akelige jongens zullen wij het nog wel eens betaald zetten om onze spullen te vernielen.”

„Maar het is toch helemaal niet erg?” vond de zeeman. „Als jullie voor het verdwenen oog een zwarte lap binden is het precies een zeerover. Dan is de kop nog mooier dan vroeger, of niet?”

Dat vonden ze allemaal een prachtidee. Met die mijnheer kon je praten. Hij had de volle sympathie van de jongens. Ze naderden het Paviljoen waar vele luxe motorboten en grote zeiljachten gemeerd lagen. Op het terras zaten deftige dames en heren en er liepen kelners in zwarte jasjes met lange slippers, af en aan.

„Ziet u nu wel hoe deftig het hier is?” vroeg Louw.

Maar onze zeeman lachte erom. Hij wees Sietse een plaatsje tussen twee prachtige boten. Daar kon de Kameleon nog juist tussen. Keurig stuurde Sietse de boot tegen de steiger en zij stapten uit. ,

„Toe jongens! Doorlopen!” zei de zeeman, toen de vrienden aarzelend bleven staan. „Kijk, daar is nog een tafeltje vrij.”

Ze liepen over 'n tegelpad naar een kelner die wachtte.

„Sorry,” zei de zeeman, „can we take a seat here?”

De kelner keek verwonderd bij het horen van de Engelse taal en bracht hen bij het tafeltje.

Onder een grote parasol gingen onze vrienden in gemakkelijke ligstoelen zitten.

„Zo, jongens,” zei de zeeman vrolijk, „nu doen wij net alsof wij heel rijke mensen zijn. Trouwens, dat zijn wij ook, want we zijn gezond, niet waar?”

De kelner kwam de bestelling noteren. De jongens vroegen limonade en de zeeman bestelde koffie en tevens voor allemaal gebak.

Werd me dat even een smulpartij? De jongens vergaten er zelfs hun schrammen en builen door.

„En nu moeten jullie mij eens iets over het dorp vertellen,” zei de zeeman. „Staat het huis van de familie Poelstra er nog?”

„Poelstra?” vroegen de jongens verbaasd. „Er woont niemand in het dorp die zo heet!”

„Waar staat dat huis ongeveer?” vroeg Sietse.

„Bij het meer. Wanneer je uit het dorp komt en de brug over gaat, kom je voorbij huize ‚Meerzicht’, en daarnaast moet het huis staan!”

De jongens keken elkaar eens aan. En dan zei Hielke aarzelend: „Dat is geen huis meer. Het is een oud verwaarloosd krot!”

„Zo-o-o?” zei de zeeman en hij ging bedachtzaam een pijp

tabak stoppen. Hij stak hem aan en keek peinzend de rookwolkjes na.

„Mijnheer?” vroeg Sietse, „bent u misschien in dat huis geboren?”

„Dat raad je goed. En jullie behoeven mij niet telkens mijnheer te noemen want ik ben Bouke Poelstra. Noem mij voortaan maar Bouke. En dat huis of liever dat krot, zoals jullie het noemen, is nu mijn eigendom. Het is zagezegd mijn welkom thuis. Twaalf jaar geleden heb ik het verlaten. Maar toen was het een heel nette woning en het was er heel plezierig met dat uitzicht over het meer. Het is er minstens zo mooi als hier. Maar toen moeder stierf... Och wat zeur ik tegen jullie? Vertel mij liever eens, kennen jullie Betsie Brouwer?”

De jongens wisten het niet en daarom vroeg Sietse maar weer:

„Waar woont zij? In welke straat?”

„Aan de Sluisstraat nummer achtendertig.”

„Sluisstraat achtendertig? Daar woont Sjoerd Bonnema,” zei Hielke.

„Maar Sjoerd woont er nog maar een paar jaar,” zei Sietse.

„Daarvoor woonde Betsie van de dokter er met haar moeder.”

„Maar dan zal het Betsie van de dokter zijn,” riep Hielke. „Ik

wist niet dat zij Betsie Brouwer heette.”

„Waarom noemen jullie haar Betsie van de dokter?” vroeg Bouke.

„Omdat zij daar dienstbode is,” zei Sietse. „Wij kennen haar goed, want wij wonen naast de dokter,”

„Aha,” zei Bouke lachend. „Maar dan zijn jullie de tweeling van smid Klinkhamer. Ik heb jullie nog gekend toen jullie in een grote kinderwagen lagen die achter de smederij onder een pereboom stond. En als je erin keek, begon een van jullie altijd te lachen en de andere trok kwaai gezichten, alsof hij zeggen wou, hoepel op jij! Tjonge, wat zijn jullie flinke knapen geworden! En is veldwachter Zwart nog in het dorp?”

„Nou en of,” riepen de jongens. „Heeft hij u ook wel eens achternagezeten?”

„Natuurlijk wel,” zei Bouke. „Gerben Zonderland en ik waren eens op verboden terrein aan het eieren zoeken. En toen kwam Zwart, en wij aan de haal. We gingen dwars door de weilanden, maar Gerben kon niet zo goed springen en het duurde niet lang of hij zat tot z’n nek in een sloot. Maar dat betekende niets. Het voornaamste was dat Zwart ons niet te pakken kreeg. Woont Gerben nog in het dorp?”

„Ja, ja,” riepen de jongens vrolijk. „Hij is knecht bij boer Jellema. Wij hebben altijd veel plezier met hem.”

En dan vertelden Hielke en Sietse wat zij de vorige avond nog met Gerben hadden beleefd.

Bouke genoot zichtbaar.

„Ik hoor het al,” zei hij vergenoegd, „alles is nog als vroeger. Ik ben blij dat ik weer terug ben. Kom, we gaan. Het is al kwart voor twaalf.”

Bouke betaalde de kelner en gaf zeker een royale fooi, want de kelner deed heel voorkomend alsof Bouke een rijke miljonair was.

En dan koerste de Kameleon het meer weer op. Eerst voeren zij naar de Woudaap, waar Kees afgeleverd werd, en dan gingen zij in de richting van het dorp.

„Wat gaat u doen, Bouke?” vroeg Hielke. „Gaat u ook knecht worden bij een boer?”

„Dat weet ik nog niet,” zei Bouke. „Allereerst moet ik mijn huis weer bewoonbaar maken en dat zal wel enige tijd kosten, vermoed ik.”

„Wij willen u wel helpen,” bood Sietse aan.

Bouke lachte en zei dat hij het reuzefijn vond nu reeds zulke goede vrienden te hebben gevonden. En dan begon hij uit te kijken naar zijn ouderlijk huis, waar Sietse nu regelrecht op aanstuurde. Weldra legden zij aan.

Bouke stapte uit en de jongens gingen met hem mee.

Halverwege bleef Bouke verbaasd staan.

Wat daar, half verscholen tussen een wildernis van vlierstruiken en een manshoge heg stond, was dus zijn huis? De ruiten waren allemaal stuk. Vele pannen miste het dak en de goten hingen tot op de grond en versperden de voordeur. Uit het dak stak de rest van een schoorsteen, terwijl boven uit een glasloos raam een oud stuk gordijn wapperde. Dat was zeker de vlag voor het welkom thuis.

Aarzelend liep Bouke naar de voordeur. Hieraan ontbrak letterlijk alles. De kruk, de belleknop, zelfs de brievenbus waren er op niet zachtzinnige wijze afgesloopt, zodat de deur zwaar beschadigd en waardeloos was geworden.

Er bleek heel wat van het huis te zijn weggeroofd. Volgens de jongens zouden bewoners van woonscheepjes dit wel gedaan hebben. Maar daar had Bouke weinig aan, want waar waren die scheepjes gebleven? De kruimeldieven waren allang naar andere oorden vertrokken.

Alles wat maar enigszins waarde had, hadden zij meegenomen. Het zink uit de goten, de afvoerpijpen van lood, de koperen waterkraan uit de zijgevel, het ijzeren deksel van de regenput, kortom alles wat de moeite van het verkopen waard was, bleek verdwenen.

Gevolgd door de jongens, liep Bouke over het door onkruid

overwoekerde pad langs het huis. Bij de achterdeur zag hij nog de resten van een houten klompje aan de muur hangen. Als jongen had hij die er zelf aangespijkerd en zijn moeder had er een bloempje in geplant. Van ouderdom was de klomp gebarsten en het plantje verdwenen.

Even stond Bouke stil erbij. Maar dan duwde Sietse tegen de deur, die krakend openging. Bouke ging naar binnen. De keuken bleek erg rommelig te zijn, maar zou desnoods weer enigszins bruikbaar gemaakt kunnen worden. De woonkamer daarentegen leek wel een spookhol. Uit de kapotte vloer groeiden de vlierstruiken. Er was geen raam meer heel en geen behang op de muren.

Ze gingen ook de voorkamer bekijken. Daar was het al niet veel beter. Het rook er naar roet doordat de regen vrij spel had in de afgebrokkelde schoorsteen. Vettige roetstrepen liepen over de gebarsten tegels van de schoorsteenmantel tot op de vloer. Verder lag het er bezaaid met scherven glas en aardewerk.

„En dan te bedenken dat dit moeders mooie kamer was,” zei Bouke met een zucht. „Hier was alles steeds glanzend gepoetst en gewreven. Wij zaten hier alleen maar op zondag. Het was dan een feest om de rustdag te vieren. Vader rookte een sigaar en bij de extra geurige koffie kregen we een extra

koekje. Zo iets vergeet je je hele leven niet. Zo rustig en zo prettig. En nu deze rommel! Als ik nog een kind was, zou ik gaan huilen. Maar ik heb allang geleerd dat je daar niet verder mee komt.”

Hij ging naar de trap en de jongens volgden hem naar boven. De trap, waaraan de leuning ontbrak, kraakte angstwekkend, zodat het raadsaam was er niet tegelijk op te gaan.

De zolder bleek een kale, open ruimte te zijn. Het lag er bezaaid met stukken puin en gebroken dakpannen. De slaapkamertjes waren weggesloopt en het dakhout verrot, zodat je op vele plaatsen door openingen naar buiten kon kijken.

„Het is wat moois,” mopperde Bouke. „Het huis is niets meer waard. Ik zal een nieuw moeten bouwen!”

„Kun je dat?” vroeg Sietse.

„Waar een wil is, is een weg,” zei Bouke. „En je moet weten dat ik vroeger metselen heb geleerd. Dat kan mij nu goed van pas komen.”

„En wij komen helpen,” bood Hielke aan.

„Wij kunnen heel goed slopen,” zei Louw lachend. „Wij hebben onze woonschuit ook uit elkaar geslagen.”

„En de garage van de dokter hebben wij ook gesloopt,” vulde Cor aan.

„En van die afbraak bouwden wij een schuurtje om in te kamperen,” vertelde Sietse.

„Ik hoor het al!” riep Bouke lachend, „jullie zijn van alle markten thuis. Dus als je tijd hebt, kom mij dan maar helpen. Maar ga nu naar huis, want de klok slaat twaalf.”

Ze gingen voorzichtig de wankel trap weer af en met een ,tot ziens’, voeren de jongens met de Kameleon huiswaarts. Klinkhamer kwam uit de smederij toen onze vrienden het boothuis verlieten.

„Wat heb jij aan je oog, Cor?” vroeg Klinkhamer verwonderd.

„Ik heb me gestoten,” zei Cor.

„Zo-o-o? Waaraan?”

„Eh... Bij het zwemmen. Ik dook en botste onder water tegen Sietse aan. Maar het doet geen pijn.”

„Hm. Een vreemd geval,” zei Klinkhamer. „Als ik zo naar jullie kleren kijk, zou ik durven zweren, dat de heren gevochten hebben. En met wie?” Klinkhamer greep meteen Hielke en Sietse bij de kraag en herhaalde dreigend zijn vraag: „Met wie hebben jullie gevochten?”

„Met de jongens aan de overkant van het meer,” bekende Hielke gauw, want de greep van vaders handen was niet bepaald zachtzinnig.

„Zo? En was dat nodig?”

„Zij lieten ons niet met rust, bij het zwemmen,” zei Sietse.

„Tjonge, tjonge,” zei Klinkhamer spottend, „gunnen de heren elkaar geen plekje in zo’n groot meer? Wees in het vervolg verstandiger en zoek in zo’n geval een andere plaats. Het meer is groot genoeg! En dat vechten wil ik niet meer hebben. Denken jullie daar in ’t vervolg om?”

Hielke en Sietse beloofden dat zij zich voortaan niet meer met die andere jongens zouden inlaten en dan mochten zij in huis gaan, waar moeder al wachtte met het eten.

Nauwelijks zaten ze allen rond de tafel, toen mevrouw Bleeker met een kwaad gezicht kwam binnenstuiven.

„Dat is meer dan ongeheurd!” riep zij met trillende stem.

„Cor is hier nauwelijks een halve dag gelogeerd, of ze hebben hem toegetaêkeld als een kannibaël. Ik heb er gewoonweg geen weurden veur! ’t Is meer dan schande! Het is een zeer grote schande! De arme jongen had bijna een oog verspeeld. Het is helemaël groen en met bloed doorlopen!”

„Nee toch?” riep mevrouw Klinkhamer verschrikt.

„Ja toch!” riep mevrouw Bleeker, zich nog meer opwindend.

„Cor moet ogenblikkelijk naêr de dokter. En dat allemaël doordat hij zich steeds hier met die twee kwajongens inlaêt. Maêr nu is het uit! Het is de laêtste keer geweest, dat hij met

jullie meegaât!”

„Wij hebben hem toch niets gedaan!” zei Sietse.

„Dat deden de jongens van de overkant!” vulde Hielke aan.

„Daêr heb ik niets mee te maêken!” riep mevrouw Bleeker.

„Als Cor niet was meegegaan in die vieze oude boot van jullie, zou hij er nu niet zo gehaêvend uit zien! De arme stumper.

Maêr nu is het uit!”

„Ja hoor eens, buurvrouw!” zei Klinkhamer kalm, „Cor is nooit verplicht geweest om in die oude vieze boot te stappen, niet waar? Hij deed het uit vrije wil en zelfs nog graag ook! Dat de jongens weieens een robbertje vechten, hoort er geloof ik, bij. Zo zijn jongens! En wat dat blauwe oog betreft: wel, die heb ik vroeger ook wel gehad. Dat komt wel weer goed. Maakt u zich toch niet direct zo ongerust. Jongens kunnen wel tegen een stootje!”

„Met u valt niet te praêten!” riep mevrouw. „Daêrom ga ik maêr! En die jongens van u groeien op voor het tuchthuis! Bah!”

Driftig liep ze de deur uit.

„Bah!” zei Sietse.

En toen pakte Klinkhamer maar gauw een krant om er z'n lachen achter te verbergen. Groeiden die zoons van hem op voor het tuchthuis? Och wel nee! Dat wist hij wel beter!

HOOFDSTUK V

Kees weet meer van Bouke. Gerben doet een goede daad

„En wat gaan de heren vanmiddag doen?” vroeg Klinkhamer toen zij na de maaltijd opstonden van tafel.

„Misschien gaan wij Bouke Poelstra helpen bij het afbreken van zijn huis,” zei Hielke.

„Bouke Poelstra?” vroeg Klinkhamer verwonderd. „Is hij dan terug in het dorp?”

„Hij is pas vanmorgen teruggekomen,” zei Sietse, „Hij is met ons het meer overgevaren.”

„Aha,” zei Klinkhamer, „en heeft hij tegen jullie gezegd, dat hij het huis wil afbreken?”

„Ja,” zei Hielke, „hij gaat een nieuw huis bouwen, hij kan het zelf metselen.”

„Dat klopt,” zei Klinkhamer, „zijn vader was ook metselaar. Maar om een nieuw huis te bouwen, moet je in de eerste plaats heel wat geld hebben.”

„Hij heeft twaalf jaren op zee gevaren,” zei Sietse. „Daar heeft hij misschien genoeg verdiend.”

„Hm, ja,” zei Klinkhamer, „enfin, als jullie er plezier in hebben om hem te helpen, ga dan je gang maar.”

„Denken jullie erom dat je geen ongelukken krijgt. Of je kleren scheurt?“ riep moeder hen na.

„We zullen erom denken, moeder!“ riep Hielke en dan holden ze naar de Kameleon.

Ze maakten hun boot eerst even schoon en dan kwam Louw ook opdagen en direct daarop Cor, die een zwart lapje voor z'n ene oog droeg.

„Daar heb je nog een hoofd van Jut!“ riep Louw lachend.

„Dat heeft de dokter gedaan,” zei Cor, „tante maakte er zich zorgen om, maar volgens de dokter was het niet zo heel erg,” „Laat eens kijken,” zei Sietse. „Dus op die manier moeten wij onze Jut ook verbinden! Toch maar goed dat jij naar de dokter gegaan bent, Cor. Zo hebben wij een goed voorbeeld.” „Ik zal even een lapje halen,” zei Hielke en hij ging in huis. En dan kwam hij terug met een stukje zwart doek waarmee Jut op dezelfde manier verbonden werd, als de dokter het bij Cor had gedaan.

„Zo Cor,” zei Sietse, „hier is nu je broer.”

„Een knappe jongen,” zei Cor lachend.

„Ja, maar jij bent ook niet lelijk,” zei Louw.

„Zeg Cor, mag jij wel weer met ons mee?” vroeg Hielke.

„Jouw tante vond onze Kameleon een oude vieze boot en ze wilde niet dat jij hier meer kwam!”

„Dat heeft tante ook tegen de dokter gezegd,” zei Cor lachend, „maar daar wilde de dokter niets van horen. Hij zei: „Hoor eens, mevrouw Bleeker, ik ken mijn buurjongens al van hun geboorte en het zijn een paar heel beste jongens! Uw neefje kan zich geen betere vrienden wensen!’ Nou! En dus kon tante mij niet langer verbieden om met jullie mee te gaan!”

„Zullen we dan maar gaan kijken of Bouke al aan het afbreken is?” vroeg Sietse.

Dat vonden ze allemaal best en met de Kameleon voeren zij naar het huis van hun nieuwe vriend.

Bouke moest lachen, toen hij zag dat het de jongens volle ernst was, om meteen met de verbouwing te beginnen.

„Zoveel haast heeft het niet,” zei hij, „Het afbreken gaat vlug genoeg, maar voor het opbouwen komt er nogal het een en ander kijken. Daarvoor moet op het gemeentehuis een aanvraag worden ingediend met een tekening van het te bouwen huis. En als de tekening goedgekeurd wordt en de gemeente toestemming geeft, kan ik pas beginnen te bouwen.”

„Maar dit is toch je eigen huis?” zei Sietse. „Daarmee kan je toch doen wat je wilt?”

„Dat was vroeger wel zo,” zei Bouke, „maar tegenwoordig

moet je je aan allerlei voorschriften houden. Er zijn wetten gemaakt voor de veiligheid en omtrent de vormen en afmetingen. Een woonkamer moet bijvoorbeeld een bepaalde hoeveelheid glas hebben. De muren moeten volgens voorgeschreven dikte zijn, evenals de vloer- en zolderbalken. Enzovoort! Maar we kunnen wél alvast beginnen met de rommel op te ruimen.”

Bouke gaf aanwijzingen en de jongens begonnen vol ijver puin en afval uit het huis te verwijderen. Dat zij daarbij nogal stoffig werden, kon hen niet deren.

Zij stroopten de mouwen op en vertrek na vertrek werd zo goed mogelijk schoongemaakt. Dat Bouke hun hulp zeer op prijs stelde, bewees hij door hen te trakteren op ijs. Piersma, de ijsventer, die met zijn kar voorbij kwam, moest voor ieder van onze vrienden een van de dikste wafels klaarmaken.

Terwijl de jongens ervan zaten te smullen, kwam Kees ook opdagen.

„Hé jo, je bent net te laat,” zei Louw, „kijk eens wat een dikke wafels wij hebben!”

„Kun je hard lopen, Kees?” vroeg Bouke, „hier is geld. Hol Piersma vlug achterna!”

„Nee. Dank je wel!” zei Kees.

„Wat?” vroeg Hielke verbaasd, „sedert wanneer lust jij geen

ijs meer? Je was er toch altijd zo gek op!”

„Ik moet het niet hebben,” zei Kees. „Ik moet jullie iets vertellen!”

„Vertel maar op!” zei Sietse.

„Nee, straks wel!” zei Kees.

„Kom je helpen?” vroeg Cor.

„Ikke niet!” zei Kees. „Ik zal wel wijzer wezen.”

„Wat ben jij vervelend,” vond Sietse. „Wat doe je hier dan?”

„Ik wacht tot jullie meegaan,” zei Kees.

„Waarheen?” vroeg Hielke.

„O nergens,” zei Kees.

Bouke ging de omtrek van het huis opmeten. Het was zijn bedoeling om alles tot aan de grond af te breken en dan op de bestaande fundering een nieuwe woning te bouwen. De jongens maakten intussen de keuken schoon. Daarna vroegen zij wat er nog meer gedaan kon worden.

„Voorlopig niets,” zei Bouke. „Jullie worden hartelijk bedankt en ik hoop dat jullie nog eens terugkomen. Ik ga nu naar het dorp. Tot ziens dus!”

De jongens gingen in de Kameleon het meer op.

„En Kees, zeg jij eens wat je te vertellen had?” zei Hielke.

„Ik heb van mijn vader gehoord,” zei Kees, „dat die Bouke uit een heel rare familie komt.”

„Dat is niet mooi,” zei Sietse.

„Dat klopt,” riep Louw lachend, „het is immers een rare familie I”

„Ik bedoel,” zei Sietse, „dat het niet mooi is om Bouke te bekletsen. Hij is hier nauwelijks of Kees weet al rare dingen te vertellen.” „Kees vertelt alleen over de familie van Bouke,” zei Cor. „Van Bouke zelf heeft hij niets gezegd.”

„Als jullie maar weten dat de vader van Bouke en zijn broer grote dronkaards waren,” zei Kees. „Zij hebben al het huisraad verkocht om er drank voor te kopen. Zij vochten dagelijks met de politie en moesten geregeld hun roes uitslapen in de cel. Op een keer waren zij zo dronken dat zij te water liepen. De volgende morgen werden hun lijken gevonden. En vanaf die dag stond het huis leeg.”

„Nou? En wat zou dat?” vroeg Sietse.

„Begrijp je dat dan niet?” vroeg Kees. „Die Bouke is natuurlijk geen haar beter. Jullie gaan hem nu wel helpen een nieuw huis te bouwen, maar als het straks klaar is, verkoopt hij het, om er drank voor te kopen.”

„Jij bent stapelgek,” vond Sietse.

„Nou kijk dan!” riep Kees, „daar loopt Bouke! Wedden dat hij naar De Rode Leeuw gaat?”

„Ik geloof niet dat Bouke een dronkaard is!” meende Hielke.

„Bij het Paviljoen nam hij toch ook koffie?”

„Bij het Paviljoen verkopen ze geen sterke drank,” zei Kees.

„Wel waar!” riep Sietse.

„Niet waar!” hield Kees vol.

„Je kunt er bier en van alles kopen!” riep Sietse kwaad.

„Ja, Kees!” gaven de anderen toe, „dat is waar!”

„Zelfs karnemelk,” voegde Louw er lachend aan toe.

„Bouke had misschien in de stad al te veel gedronken,” zei Kees, „daardoor is hij in de verkeerde bus gestapt en in het andere dorp terechtgekomen.”

„Zo kun je wel van alles fantaseren,” dacht Hielke, „maar ik geloof er niets van. Bouke is een heel fatsoenlijke man. En wat zijn vader en broer deden kan hij niet helpen.”

Sietse liet de Kameleon zwenken en stuurde terug naar de brug.

„Waar ga je heen?” vroeg Cor.

„Ik ga kijken of Bouke naar De Rode Leeuw gaat,” zei Sietse.

„Daar durf ik mijn hele spaarpot om te verwedden,” zei Kees. Maar geen van de vrienden wilde met hem wedden. Kees had altijd iets bijzonders.

De Kameleon voer onder de brug door en kwam weldra tussen de huizen van het dorp. Bij het Raadhuisplein legden ze aan en de jongens bleven wachten, totdat Bouke het plein

op kwam wandelen.

Hij ging regelrecht naar De Rode Leeuw!

„Nou?” riep Kees triomfantelijk. „Wat heb ik gezegd? Nu zien jullie het zelf. Hij is geen haar beter dan zijn vader! Straks komt hij er dronken uit en kan Zwart hem in de cel sluiten!”

„Dat moet ik eerst nog maar zien!” zei Sietse.

„We blijven wachten tot Bouke weer naar buiten komt,” bedacht Cor.

„Ik zal stiekem door de ramen kijken,” zei Louw en hij ging naar het hotel en gluurde voorzichtig naar binnen.

De anderen hepen nu ook naar het plein en bleven daar wachten. Zij stonden vol aandacht naar Louw te kijken, toen veldwachter Zwart naderde en verbaasd bij de Kameleon bleef staan.

Wel verdraaid! Wat stond daar voor in die boot? Nee maar! Dat was de kop van die etalagepop! Hadden die belhamels dan toch nog kans gezien om die uit het vuur te redden? Maar dat was dan zeker niet gebeurd met toestemming van Klinkhamer. Zwart keek om zich heen en zag de jongens bij het hotel staan.

„Hé daar!” riep hij bars. „Komen jullie eens hier! Wat moet die kop in jullie boot?”

„Verroest,” zei Sietse, „dat zit fout!”

„Hij wil Jut hebben,” riep Kees.

„Spring vlug in de boot en ga ermee vandoor, Sietse!” raadde Cor aan.

„Niks hoor!” zei Hielke, „dat maakt het alleen maar erger! Dan gaat Zwart naar vader en krijgen wij een extra portie. Want vader denkt dat alles verbrand is.”

„Geef jij hem dan maar aan Zwart,” zei Sietse. „Ik doe het niet!”

„Komt er nog wat van?” riep Zwart ongeduldig. „Geef dat ding ogenblikkelijk hier!”

Hielke ging naar hem toe. „Mijnheer Zwart,” zei hij beleefd, „mogen wij hem alstublieft houden? Wij doen er werkelijk geen kwaad mee. Het is ons schegbeeld. We laten hem gewoon voor op onze boot zitten.”

„Dat ken ik,” zei Zwart spottend. „En morgen staat hij misschien in de tuin van de burgemeester of van de dominee hè? Nee jongetje! Ik ken jullie langer dan vandaag! Vooruit! Geef op!”

Hielke sprong in de Kameleon en trok de kop van de knuppel af, waarna Zwart deze in ontvangst nam.

„Je zult er wel meer van horen,” bromde Zwart en met de kop onder zijn arm liep hij naar het gemeentehuis. Toen hij een paar vrouwen passeerde gaven zij een gil van schrik, want

het hoofd van Jut was nu niet bepaald iets fraais. Zwart besloot de kop naar de smederij te brengen, maar hij vond het toch verstandiger hem eerst in te pakken. Daarvoor ging hij het gemeentehuis binnen. Doordat de grote deur, vanwege de warmte, wijd open stond, zagen de jongens Zwart achter in de gang verdwijnen.

„Wat zou hij ermee gaan doen?” vroeg Kees.

Dat was natuurlijk moeilijk te raden.

Louw voegde zich ook weer bij hen. „Hé jongens,” zei hij, „Bouke heeft een tijdje met mijnheer Groen gepraat en toen gingen zij samen de trap op.”

„Dan heeft hij daar zeker een kamer besteld,” meende Hielke.

„Hoor je dat, Kees?” zei Sietse. „Bouke ging dus niet naar binnen om zich te bedrinken. Jij mag van geluk spreken dat wij niet om je spaarpot gewed hebben.”

„Dat zegt nog niets,” zei Kees. „Wacht het maar af.”

„Psst. Daar komt-ie,” waarschuwde Cor.

Uit De Rode Leeuw kwam Bouke regelrecht naar het gemeentehuis. Daar ontmoette hij de jongens.

„Moeten jullie de burgemeester spreken?” vroeg hij.

„Veldwachter Zwart heeft Jut in beslag genomen,” zei Hielke.

„Jut? De zeerover? Dat is niet leuk. Maar misschien krijgen

jullie hem nog terug?”

Dat konden de jongens niet geloven, want ze zagen Zwart weer de gang in komen met een jutezak waarin de kop was geborgen.

Bouke ging ook de gang in en vroeg aan Zwart waar hij zich moest laten inschrijven als inwoner van de gemeente. Zwart legde de zak neer en begon een gesprek met hem. Dan verdween hij met Bouke achter een van de deuren.

„Jongens!” riep Sietse. „Vlug, we stelen de zak!”

„Nee!” riep Cor. „We halen de kop eruit en doen er een dikke steen in!”

„Dat is te zwaar!” zei Hielke. „Hadden we maar een koolraap!”

„Naar de groenteboer!” riep Louw. „Kom!”

Ze holden naar de groentewinkel op het plein. „Wie heeft er geld?” riep Hielke.

„Hoeveel kost het?” vroeg Cor,

Ze waren nu in de winkel waar Sietse meteen een dikke koolraap uit een kistje graaide en ermee naar het gemeentehuis holde. Terwijl de anderen met centen en stuivertjes het geld bijeen brachten om de koolraap te betalen, verwisselde Sietse in een ommezien de kop voor de raap. Met zijn buit onder zijn kieltje holde hij naar de Kameleon.

Zijn vrienden hadden intussen de juffrouw van de winkel betaald, toen Zwart weer in de gang van het gemeentehuis verscheen. Hij nam de zak met de raap op en wandelde ermee naar de hoek van het plein. Daar sloeg hij de richting in van de smederij.

„Hij gaat vast naar jullie vader,” zei Louw.

„Daar ben ik ook bang voor,” zei Hielke.

„Maar dat wordt een reuzegrap,” riep Cor. „Daar moeten we bij zijn!”

„Ja, als ik gek ben,” zei Hielke. „Vader zal reuzekwaad wezen!”

„Maar we kunnen toch achter de smederij alles afluisteren?” meende Kees. „En anders durf ik best alleen naar binnen te gaan om te kijken hoe het afloopt.”

„Ja, jij bent niet bang,” spotte Hielke. „Maar ik wil ook wel het gezicht van Zwart zien, als er in plaats van de kop een raap uit de zak rolt.”

„Laten we er dan vlug heen gaan, voordat Zwart er is,” vond Cor.

En ze holden naar de Kameleon waar Sietse zat te wachten. Hij had de kop voor alle zekerheid in het kastje onder het achterbankje verborgen!

„Vlug, Sietse!” riep Cor. „Zwart gaat naar je vader!”

„Dat moet ik zien!” riep Sietse en hij startte meteen de motor. Weliswaar mocht de Kameleon tussen de huizen niet zo snel varen, maar Zwart zag het nu toch niet. Natuurlijk was de snelle boot eerder bij het erf van Klinkhamer dan de veldwachter.

De jongens lieten de Kameleon voor de wal liggen, zodat zij, als dat nodig bleek, er vlug mee vandoor konden gaan. Voorzichtig slopen zij langs dokters tuin naar de achterkant van de smederij. Daar stond de deur half open en door de kier konden de jongens naar binnen gluren.

Klinkhamer was bij de werkbank bezig een tandwiel af te vijlen. Gerben stond er bij te wachten. Het duurde even en dan kwam Zwart binnen met de jutezak, die hij op de werkbank legde.

„Goedemiddag,” zei hij gewichtig.

„Ha, mijnheer Zwart!” riep Gerben luidruchtig. „Bent u in de handel? Wat heeft u? Konijnen of vodden?”

„Dat zal jou niet interesseren,” zei Zwart. „Trouwens waar bemoei jij je mee? Ik kom hier niet voor jou, maar voor Klinkhamer!”

„U maakt mij wel nieuwsgierig,” zei Klinkhamer, „waarmee kan ik u van dienst zijn?”

„Heeft u gisteravond die etalagepop verbrand?” vroeg Zwart.

„Ja zeker,” zei Klinkhamer, „hij is totaal verteerd! Vanmorgen lag er nog een hoopje as op de smidse. En dat was dan ook alles wat er van overbleef!”

„O ja?” zei Zwart spottend. „En wat is dit dan?”

Hij schudde de zak leeg en op de werkbank rolde een mooie gave koolraap. Zwart keek er met uitpuilende ogen naar.

„Dat is een raap!” zei Gerben laconiek. „Een knoert van een raap!”

„Ik vraag jou niets!” bulderde Zwart woest. „Of wacht eens? Heb jij die er misschien ingestopt? Was jij zoëven op het Raadhuisplein? En zat jij nu te wachten om te kijken hoe fijn jij mij ertussen genomen hebt? Zeg op? Schurk! Wat weet jij hiervan?”

„As je me nou?” zei Gerben, geheel overdonderd door de boosheid van Zwart. „Nu maakt u de rapen helemaal gaar, zou ik denken!”

Achter de deur stonden de jongens bijna te stikken van het lachen. Zij hielden hun handen voor de mond om het niet uit te proesten. Zwart stond zo dicht voor Gerben, dat die zich naar achteren over de werkbank boog, alsof hij bang was dat Zwart hem zou bijten.

Klinkhamer kwam gauw tussenbeide. „U vergist u, Zwart!” zei hij. „Gerben is hier al meer dan een half uur in de werkplaats.

Ik heb hem van de boerderij zien komen. In het dorp is hij beslist niet geweest! Maar wat is er eigenlijk aan de hand?”

„Die vervelende akelige kwajongens van u!” briede Zwart, „hadden die kop van de etalagepop voor op hun boot!”

„Dat is toch niet mogelijk?” riep Klinkhamer verbaasd. „Hoe kan dat nou? Ik heb alles verbrand!”

„Hoe het mogelijk is, laat ik in het midden,” zei Zwart. „Maar die kop stond op de boot en ik heb hem in beslag genomen. Ik wilde hem u tonen, maar nu hebben zij mij dit gelapt! Die jongens zijn tot alles in staat! Het wordt hoog tijd dat zij een afstraffing krijgen die hen voorgoed van alle kattekwaad geneest!”

„Daar ben ik het volkomen mee eens,” zei Gerben, „Zwart heeft groot gelijk! Die apen verdienen een pak slaag, zoals zij nog nooit gehad hebben! Het gaat toch veel te ver als zij nota bene de veldwachter met een koolraap op pad durven sturen? Ik zou ze leren! Waar zijn ze?”

De jongens begrepen dat het nu hoog tijd werd om ervandoor te gaan. Vlug holden zij naar de Kameleon en voeren het meer op. Zwart en Gerben gingen achter de smederij kijken of de Kameleon reeds uit het dorp terugkeerde, maar toen waren de jongens reeds ver op het wijde watervlak.

„Wat heb ik gelachen om dat gezicht van Zwart toen de raap op de werkbank rolde,” zei Louw.

Allemaal moesten ze weer lachen.

„Maar die Gerben zit altijd tegen ons te stoken!” zei Sietse.

„Hoorden jullie wat hij tegen Zwart zei?”

Natuurlijk hadden zij dat gehoord.

„En Jut kunnen wij wel wegdoen,” zei Hielke.

„Zodra wij thuiskomen zal vader er direct naar vragen en zijn wij hem voorgoed kwijt!”

„Geef hem maar aan mij,” zei Kees, „dan zet ik hem op de Woudaap.”

„Dat kan niet,” wierp Cor tegen, „zodra Zwart het ziet, neemt hij hem weer in beslag.”

„Wat moeten we dan?” vroeg Louw.

„Wij gaan er eerst Gerben nog mee te pakken nemen,” zei Sietse. „Wij hebben nog wat met hem te verrekenen!”

Daar waren ze allemaal direct voor. Maar hoe kon je Gerben te pakken nemen?

„Laten wij naar de boerderij van Jellema gaan,” zei Hielke.

„Misschien vinden wij er daar wat op.”

De Kameleon zette koers naar de boerderij die voorbij de Woudaap aan de polderdijk stond. Het rode pannendak van de hooischuur stak boven de dijk uit en was reeds van verre

zichtbaar.

Weldra legde de Kameleon bij het steigertje aan waarop steeds voor de melkvaarder de bussen met melk werden klaargezet. Sietse haalde het hoofd van Jut uit het kastje en clan ging het hele stel naar de boerderij. Ze liepen langs de wagenloods en rondom de schuur, maar nog steeds wisten zij niet wat zij met de kop moesten doen.

„We zetten hem achter een raam,” stelde Kees voor. Maar dat vonden de anderen niets.

„Laten we hem in de voerkist stoppen,” zei Louw. „Als Gerben dan het deksel opent, denkt hij dat er een kerel in zit.”

„Maar jó,” zei Hielke, „de voerkist wordt alleen \s winters gebruikt. Het vee loopt nu allemaal in de wei.”

„Kunnen wij de kop niet ergens ophangen?” vroeg Cor. Maar ook dat plan viel niet in goede aarde.

En terwijl de jongens daar rondliepen, kwam Gerben terug. Vanaf de dijk zag hij de vrienden al en zonder dat zij het merkten stond hij hen af te luisteren.

Wel, wel, dacht hij, willen de heren mij ertussen nemen? Ik zal ze ervan laten lusten!

Hij nam een bezem met een lange steel en stak die onverwachts om de hoek van de muur. De stekelige bezem

prikte ruw in Sietses nek.

„Au!” riep Sietse en hij greep met beide handen naar z’n nek, waardoor hij de kop van Jut over de grond liet rollen.

„Daar heb ik jullie!” bulderde Gerben, die tegelijkertijd om de hoek kwam hollen. „En nu is het uit! Wacht! Ik zal jullie de oren wassen!”

Verschrikt stoven onze vrienden weg en Gerben kon zich zonder moeite van de kop meester maken.

Vanaf de dijk zagen de jongens hoe hij een grote houten hamer nam, waarmee de boeren paaltjes in de weilanden slaan. En dan riep hij spottend: „Gaaf dat zien! Hier slaat men op het hoofd van Jut! Van je één, twee, drie!”

En met één klap sloeg hij de kop aan splinters.

„Die is er geweest,” zei Louw.

„Als jullie nog iets hebben op te ruimen!” riep Gerben, „breng het dan bij mij! En vraag even aan Zwart hoeveel premie er op dit hoofd stond. Ik wil graag een beloning hebben!”

„Die krijg je nog wel!” riep Sietse.

Lachend verdween Gerben in de boerderij en voor de jongens was de pret er nu af. Ze voeren terug en brachten eerst Kees naar de Woudaap. En dan koerste de Kameleon naar zijn boothuis. Hier namen Louw en Cor gauw afscheid

want het was reeds over zessen.

„En wij draaien weer voor alles op,” mopperde Sietse toen hij schoorvoetend met Hielke in huis ging.

Hun ouders zaten al te wachten.

„Zo!” zei Klinkhamer dreigend, „zijn jullie daar eindelijk? En waar is die kop?”

„Gerben heeft hem aan gruzelementen geslagen!” zei Hielke.

„Dat is dan de eerste verstandige daad die ik van Gerben hoor!” zei Klinkhamer. „En wie van jullie had die kop weggenomen?”

„Ik,” zei Sietse.

„Wie gaf je daar toestemming voor?”

„Maar wij wilden er geen kwaad mee doen,” zei Hielke. „Wij gebruikten hem als schegbeeld. Wij mogen toch onze boot wel versieren?”

„Versieren?” riep Klinkhamer hoogst verbaasd. „Met zo’n afschuwelijke kop? Nee maar, jullie houden er wel een bijzondere smaak op na!”

„Wij vonden het leuk,” zei Sietse. „Maar die vervelende Zwart bemoeit zich altijd met ons.”

„Zwart had gelijk,” zei Klinkhamer. „De een of andere dag hadden jullie die kop toch weer voor iets anders gebruikt. Het is maar goed dat Gerben er nu een eind aan gemaakt heeft.

Maar het geeft geen pas om de veldwachter zo'n kool te stoven! Dat gaat te ver! Hebben jullie dat goed begrepen?"

„Jawel, vader,” zei Sietse.

En hiermee was de zaak afgedaan. Of liever gezegd, het allerlaatste slot kwam de volgende dag toen de familie Klinkhamer raapjes at. De kool, die de jongens Zwart hadden gestoofd, was toen gestoofd door moeder.

En het smaakte nog best ook.

HOOFDSTUK VI

Alle begin is moeilijk, ook voor Bouke

„Raad eens wie ik ontmoet heb?”

Met deze woorden kwam Gerben de volgende dag in de smederij. En zonder af te wachten, wat Klinkhamer zou raden, vervolgde hij: „Bouke Poelstra! Hij is terug en wil zijn oude huis weer opbouwen! Dat belooft me wat! Zwart gaat weer een druk tijdje tegemoet! Geloof maar gerust dat Bouke om de haverklap dronken is. Zijn vader lustte er immers wel pap van!”

„Heb jij Bouke ooit weieens dronken gezien?” vroeg Klinkhamer. „Ik herinner mij alleen dat hij een rustige en stille jongen was. Mijn vrouw gaf hem dikwijls eten, want hij was zo mager als een lat!”

„Dat was hij zeker,” beaamde Gerben. „Hij was zo dun, dat hij zich kon verschuilen achter een bezemsteel. Maar dat was geen wonder, want eten kochten ze niet. Alle geld werd omgezet in drank.”

„Maar dat is pas begonnen toen Boukes moeder stierf,” zei Klinkhamer. „Voor die tijd was het een heel net gezin en vader Poelstra was een beste metselaar.”

„Dat herinner ik mij niet,” zei Gerben. „Wel weet ik, hoe Zwart Poelstra dikwijls in de cel sloot!”

„Juist,” wist Klinkhamer, „en dat kon Bouke niet langer aanzien en daarom is hij er toen vandoor gegaan.”

„Maar ik moet het nog zien of hij veel beter is,” zei Gerben.

„Ik zeg maar, de appel valt niet ver van de stam!”

„Zo mag je niet denken, Gerben,” vond Klinkhamer.

„Daar komt Bouke!” zei Sietse.

Bouke kwam binnen.

„Dag Klinkhamer!” riep hij opgewekt en hij stak de smid een hand toe. Klinkhamer schudde deze hartelijk en zei: „Ha Bouke! Heb jij je geboorteplaats nog niet vergeten?”

„Nee hoor!” zei Bouke. „Dat vergeet niemand. En u weet hoe het met mij gesteld was. Maar dat is nu alles voorbij en dus wil ik hier opnieuw beginnen!”

„Dat is een goed plan, Bouke,” meende Klinkhamer. „Ik wil je met alle plezier helpen.”

„U is nog precies dezelfde als vroeger,” zei Bouke en zijn stem klonk ontroerd. „Ik heb nooit vergeten hoe jullie mij vaak te eten gaven.”

„Dat betekende niets,” zei Klinkhamer. „Ik hoorde van de jongens dat je een nieuw huis wilt bouwen?”

„Dan zul je flink wat geld moeten hebben,” merkte Gerben

op. „Ik zie geen kans om een nieuw huis te bouwen.”

„Maar jij bent ook geen metselaar?” meende Bouke.

„Als je het zelf kunt bouwen, zal het wel goedkoper zijn,” zei Gerben, „Maar geld kosten doet het toch!”

„Ik heb flink gespaard,” zei Bouke. „Een zeeman heeft aan boord gratis eten. Hij kan dus sparen!”

„Vertel mij wat van zeelui!” riep Gerben spottend. „Als die uit passagieren gaan, nou dan weet je het wel!”

„Daaraan deed ik nooit mee,” zei Bouke rustig. „Ik ben geheelonthouder!”

„Jij bent een verstandige jongen, Bouke,” zei Klinkhamer.

„Het komt met jou best in orde!”

Klinkhamer wilde zijn pijp gaan stoppen, maar Bouke reikte hem een prachtige bewerkte leren tabakszak aan.

„Alstublieft, Klinkhamer, proeft u deze tabak eens.”

Klinkhamer vulde zijn pijp en stak hem aan.

„Hmmm, die is lekker,” zei hij. „Zo iets heb ik nog nooit in mijn pijp gehad.”

„Het is zuivere tabak uit Brazilië,” zei Bouke. „Wil je ook stoppen, Gerben?”

„Ik heb geen pijp,” zei Gerben. „Ik draai liever een sigaret.” Hij nam een vloeitje en rolde er tabak in. En dan moest ook hij bekennen dat het heerlijk smaakte. Wat hij dan ook van

Bouke dacht, één ding was zeker, zijn tabak was prima.

„Ik wilde iets met u bespreken, Klinkhamer,” zei Bouke.

„Dat kan,” zei Klinkhamer. „Zeg maar wat je op je hart hebt!”

Bouke haalde uit zijn binnenzak een tekening te voorschijn en vouwde deze open op de werkbank. Het was een ontwerp van een prachtige bungalow.

Hielke en Sietse, die er nieuwsgierig bij stonden te kijken, lazen aan de rechterzijde van de tekening de naam van een architect uit de stad.

„Dat is niet voor de poes!” riep Klinkhamer verbaasd. „Als je het klaarspeelt om dat te bouwen, heb je het mooiste huis van het dorp!”

„Nou ja,” zei Gerben. „Een tekening is gauw gemaakt! Papier is geduldig! Maar ik moet het nog zien dat dit gebouwd wordt! Dat zal nog wel een hele tijd duren! Ik kan er zeker niet op wachten? Nou, dan ga ik maar weer! Tot ziens!”

Gerben vertrok en Bouke en Klinkhamer bogen zich over de tekening.

„Kijk,” zei Bouke, „op de oude fundering ga ik een betonnen vloer storten. En daarop bouw ik dan het huis. Kunt u mij het betonijzer leveren? Deze staven heb ik nodig.” Bouke gaf Klinkhamer een briefje.

„Ik zal even uitrekenen wat dat gaat kosten,” zei Klinkhamer

en hij ging zijn kantoortje binnen.

„Zeg Bouke, heb je al toestemming om te bouwen?” vroeg Hielke.

„Ja, dat komt best in orde,” zei Bouke. „De gemeentearchitect vindt het een prachtig plan. Hij zei dat ik wel kon beginnen.”

„Wat is dit?” vroeg Sietse op de tekening wijzend.

„Dat wordt de garage,” zei Bouke.

„Heb je dan een auto?” vroegen de jongens verbaasd.

„Wel nee,” lachte Bouke. „Maar als ik er ooit eentje krijg, heb ik alvast een garage.” Hij wandelde de smederij door en de achterdeur uit. „Kijk,” zei hij, „de pereboom staat er ook nog. Ik heb er weieens stiekem peren van gejat, maar ze waren bikkelhard”

„Geen wonder. Het zijn winterperen,” zei Sietse.

Bouke keek nu naar de ramen van de dokterswoning. Op een van de slaapkamers was Betsie de dienstbode druk bezig. Zij klopte buiten het raam een stofdoek uit. Het leek net of ze wuifde.

Bouke zwaaide een groet naar haar.

„Hallo Betsie!” riep Sietse. „Hier is Bouke!”

Betsie keek verwonderd naar beneden. Bouke groette haar nogmaals. Aarzelend groette Betsie terug en verdween dan weer in de kamer.

„Ik geloof niet, dat zij mij herkend heeft,” zei Bouke.

„Wij zullen haar wel vertellen, dat je terug bent gekomen om met haar te trouwen,” zei Sietse.

„Als je dat lapt, draai ik je de nek om!” waarschuwde Bouke.

„Jullie moeten mij beloven nooit zulke onzin tegen haar te zeggen! Anders wil ik jullie niet meer zien!”

„Sietse maakt maar een grapje,” zei Hielke.

Bouke wierp nog een blik op het raam en ging dan terug in de smederij. Klinkhamer had de berekening juist klaar en toonde Bouke het bedrag wat het betonijzer moest kosten.

„Prachtig,” zei Bouke, „het valt me mee. Wilt u het alvast bestellen?”

„Goed,” zei Klinkhamer, „ik zal het doen!”

Bouke stak de tekening weer bij zich en zei dat hij nog vele zaken moest regelen, waarop hij vertrok.

Even later kwam veldwachter Zwart in de smederij.

„Had u bezoek van Bouke Poelstra?” vroeg hij aan Klinkhamer. „Wat kwam hij hier doen?”

„Hij gaat een nieuw huis bouwen,” zei Klinkhamer, „hij bestelde bij mij betonijzer.”

„Zo zo,” zei Zwart gewichtig. „Kijkt u dan maar goed uit met de betaling. Anders rookt u nog een rare pijp met hem.”

Met deze waarschuwing verdween Zwart weer. Hij scheen het

zich tot taak gesteld te hebben om die Bouke Poelstra zoveel mogelijk in het oog te houden.

„Zou ik een rare pijp roken?” vroeg Klinkhamer zich af.

„Maar dat klopt niet. Deze pijp rookt juist extra heerlijk. Dat is vast een goed teken. En wij moeten niet zo wantrouwig zijn, want dan wordt de wereld onbewoonbaar.”

De jongens dachten er in ieder geval niet aan om Bouke te wantrouwen. En zo gingen zij die middag in hun boot kijken, of zij hun nieuwe vriend ook konden helpen. Toen zij bij het huis aanlegden, kwam Bouke juist terug uit het dorp. Hij droeg een pakje waarin een overall bleek te zitten.

„Het karwei gaat beginnen, jongens,” riep Bouke. „Ik ga alles afbreken!”

Dat vonden de vrienden geweldig. Is er iets mooiers denkbaar, dan afbreken? Zij waren dan ook meteen bereid om te helpen.

„Eerst moeten de dakpannen eraf,” zei Bouke en hij trok een neerhangende goot los en zette deze vervolgens schuin tegen het dak. Daarlangs konden de pannen naar beneden glijden. Sietse zat in een ommezien op het dak en liet de pannen een voor een langs de goot roetsjen. Louw zette ze beneden op stapeltjes, die door Hielke en Cor werden weggedragen naar het grasveld achter het huis. Bouke stapelde alles op.

De jongens hadden er schik in om het dak zo snel mogelijk te slopen en na een paar uren hard werken, kon Bouke al beginnen met het dakhout weg te breken. De jongens maakten de planken spijkerschoon en stapelden ze op. Toen de torenklok vijf uur sloeg, vond Bouke het voor die dag welletjes. Het dak was bijna gesloopt. Alleen de spanten stonden er nog op.

„Als we er een touw aan binden,” zei Sietse, „trekken wij alles er in een wip af.”

„Dat komt morgen wel,” zei Bouke. „Wij hebben nu al meer dan genoeg gedaan. Hoeveel loon ben ik jullie schuldig?”

„Loon?” vroegen de jongens verbaasd.

„Wij willen geen loon,” zei Hielke.

„Natuurlijk niet,” zei Louw, „we doen het voor ons plezier. Het is machtig werk!”

„Dan trakteer ik jullie maar weer op ijs,” vond Bouke en hij riep Piersma, de ijsman, die juist langs kwam.

De volgende dagen kwam Piersma geregeld bij het bouwwerk. Hij was vaste leverancier van de dikste wafels die hij in zijn kar had. Want Bouke was een gul man. Het afbreken van de muren ging ook al snel doordat Bouke met de voorhamer van Klinkhamer gemakkelijk grote brokken lossloeg. Zo werd het huis zienderogen kleiner totdat het geheel verdwenen was.

Met het puin maakt Bouke het terrein vlak en dan kon de betonvloer erop gestort worden.

Maar voordat Bouke aan het betonwerk begon, besloot hij van het afbraakhout een keetje te bouwen, waarin hij tijdelijk wonen kon. Dat was natuurlijk goedkoper dan het logeren in een hotel. En bij dat alles hielpen de jongens hem alsof het hun eigen huis gold. Toen de woonkeet klaar was, had Piersma, de ijsventer, nog enige oude meubels, die Bouke voor weinig geld kon kopen. Een ledikant, een dressoir, een tafeltje, twee petroleumstellen en een paar stoelen was alle meubilair wat in Boukes verblijf werd geplaatst. Maar volgens hem was het meer dan voldoende. En dan kwam er een grote vrachtauto uit de stad, die lange staven betonijzer bracht. Dezelfde avond kwam Bouke de rekening aan Klinkhamer betalen.

„Ik heb mij niet in hem vergist,” zei Klinkhamer toen Bouke weer vertrokken was. „Hij is een jongen met een gezond verstand. Maar hoe hij aan zoveel geld komt om zo’n prachtige bungalow te bouwen is mij niet duidelijk. Zou hij zoveel gespaard hebben?”

„Hij zal toch wel op een eerlijke manier aan dat geld komen?” vroeg moeder.

Waarop Hielke en Sietse antwoordden dat zij beslist niet aan

Bouke twijfelden.

Schaafstra, de timmerman, kwam die avond ook bij Klinkhamer vragen wat hij van Bouke dacht. „Ik moet kozijnen voor hem maken, maar heeft hij wel geld?”

„Tja,” zei Klinkhamer, „ik heb hem een grote partij betonijzer geleverd en hij betaalde mij meteen.”

„Juist,” zei Schaafstra, „dat is alles wat ik weten wilde. Je moet tegenwoordig voorzichtig zijn, niet waar? Ik neem liever zo weinig mogelijk risico.”

En zo dachten vele mensen in het dorp over Bouke.

Iedereen vroeg zich af hoe hij aan zoveel geld kwam. Maar Bouke bemerkte van dit alles niets of hij deed net alsof het hem niet interesseerde. Met de hulp van de jongens vlocht hij van het betonijzer een grote mat waarop beton gestort moest worden. Maar dat is zwaar werk en daarom liet Bouke dit door Schaafstra en zijn knechten doen.

Zo werd er een grote betonnen plaat gemaakt van ruim vijftien centimeter dikte, waarop de muren gemetseld konden worden. Maar voordat er verder gebouwd werd, gebeurde er iets wat voorlopig een streep door de plannen haalde. Want op de avond dat de betonnen plaat klaar was, werd er ingebroken in de Boerenleenbank. Een bedrag van twintigduizend gulden werd vermist. Veldwachter Zwart

aarzelde geen ogenblik en arresteerde nog dezelfde avond Bouke.

„Daar heb je het al,” zeiden de mensen. „Hoe kon het ook anders? Die Bouke had immers veel geld nodig voor dat nieuwe huis?”

En daarmee was hij reeds bij voorbaat veroordeeld of hij schuldig was of niet.

HOOFDSTUK VII

Met de speurhond op stap

Gerben kwam de volgende morgen het grote nieuws in de smederij vertellen.

„Ze hebben hem al te pakken!” riep hij triomfantelijk. „Heb ik het niet gezegd? Die Bouke is al even slecht als z’n hele familie! Gisteravond, toen de directeur van de Boerenleenbank op visite was bij de hoofdonderwijzer, heeft onze zeeman in de bank ingebroken en twintigduizend gulden gestolen! Ja, ja, twintigduizend gulden. Zo kan ik ook wel een huis gaan bouwen!”

„Het is toch niet waar?” zei Klinkhamer.

„Het bestaat niet!” riepen Hielke en Sietse.

„Zwart heeft hem meteen opgesloten,” vervolgde Gerben met zichtbaar genoegen. „En als jullie het niet willen geloven, ga dan bij het gemeentehuis kijken. Hij zit in de cel!”

„En het geld? Heeft hij dat teruggegeven?” vroeg Klinkhamer.

„Dat weet ik niet,” zei Gerben. „Vraag dat maar aan Zwart. Hij komt daar juist aan.”

Zwart kwam binnen. Hij keek heel bars.

„Is het waar, mijnheer Zwart?“ vroeg Klinkhamer. „Heeft Bouke ingebroken?“

„Vermoedelijk wel,” zei Zwart. „Het onderzoek is in volle gang. Het wachten is op een speurhond. Wij hebben het geld nog niet gevonden!”

„Dus, de bewijzen ontbreken nog?“ vroeg Klinkhamer. „Dan geloof ik nog niet, dat Bouke de dief is!”

„Hm,” bromde Zwart, „dat is slechts een kwestie van tijd! U heeft vorige week ook geld van Bouke ontvangen, niet waar?“

„Ja zeker. Waarom vraagt u dat?“

„Heeft u dat geld nog in uw bezit? Of heeft u het al naar de bank gebracht?“

„Toevallig heb ik het nog in huis,” zei Klinkhamer.

„Dan zou ik graag even de nummers van de biljetten willen controleren,” zei Zwart.

„Dat kan,” meende Klinkhamer, „maar dit geld kan onmogelijk van deze inbraak zijn, want ik heb het vorige week al ontvangen.”

„Ja, ja, dat is mij bekend,” zei Zwart. „Maar er is in de stad ingebroken en misschien is het geld daarvan afkomstig. Ik heb hier een lijst met de nummers van de gestolen bankbiljetten.” Zwart ging met Klinkhamer mee in huis om het geld te controleren.

„Wedden dat Bouke de dader is?” vroeg Gerben aan Hielke en Sietse.

„Goed!” zei Sietse. „Ik wed honderd gulden met je, dat Bouke onschuldig is!”

„Nou ja,” zei Gerben, „met jullie valt niet te praten! Jullie zijn dom en eigenwijs! En die Bouke krijgt een grote vakantie in de gevangenis! Die bungalow zal hij nooit bouwen!”

Zwart en Klinkhamer kwamen terug.

Zwart liep meteen naar zijn fiets en vertrok in de richting van het meer.

„Vader, waren de biljetten gestolen?” vroeg Sietse.

„Gelukkig niet,” zei Klinkhamer. „Er klopte niet één nummer met de lijst van Zwart!”

„Hm,” vond Gerben, „dat zegt nog niets! Bouke kan toch wel de inbraak in de Boerenleenbank op z’n geweten hebben. En dan kan hij het dorp wel vaarwel zeggen, want de boeren zijn best kwaad!”

Op het meer klonk de sirene van de politieboot. De jongens begrepen meteen dat daarmee een speurhond naar het dorp werd gebracht. Gerben sprong op z’n fiets en ging gauw naar het Raadhuisplein, waar al veel nieuwsgierigen voor de bank stonden te wachten. Hielke en Sietse gingen achter de smederij naar de kant van de vaart. Zij zagen hoe de brug

werd open gedraaid en dan voer de grijze patrouilleboot van de rijkspolitie voorbij. Aan boord zagen de jongens voor een van de ruiten in de kajuit de schrandere kop van een speurhond. De brigadier, die aan het roer stond, stak een hand op als groet. Hij kende Hielke en Sietse goed van vroegere voorvallen waarbij de Kameleon aan de politiemannen uitstekende diensten had bewezen.

Toen de boot in de richting van het dorp verdween, besloten Hielke en Sietse ook naar het Raadhuisplein te gaan. Maar dan werd er van achter de heg van de dokterstuin naar hen geroepen. Het was Betsie.

„Zeg jongens?” vroeg zij, „is het waar? Hebben ze Bouke in de cel gesloten? Heeft hij werkelijk ingebroken?”

„Nee!” zei Sietse zeer beslist. „Bouke is geen dief! Hij is beslist onschuldig!”

„Weet je het zeker?” vroeg Betsie.

„Ja!” zei Sietse. „Bouke is onze vriend! Wij helpen hem een huis te bouwen! Zal ik hem de groeten van u doen?”

„Nee, hoor!” riep Betsie, terwijl zij begon te blozen. „Als je dat doet, spreek ik nooit meer tegen jullie!”

Zij verdween meteen in de keuken en Hielke en Sietse holden vlug naar hun fiets. Zo snel mogelijk reden zij naar het dorp. Toen zij op het Raadhuisplein aankwamen, had de

politieboot daar reeds aangelegd.

De brigadier kwam met twee manschappen aan wal. De ene agent hield de speurhond aan de lijn. Zwart voegde zich bij hen en gezamenlijk gingen zij naar de Boerenleenbank.

De directeur liet hen binnen en dan viel er voor de toeschouwers voorlopig niets meer te zien.

Na enige tijd kwam een van de agenten weer naar buiten en liep naar de boot. Hij startte de motor en voer terug naar het meer. Hielke en Sietse keken hem verwonderd na.

„Wat zou dat betekenen?” vroeg Sietse.

„Hij moet zeker iets gaan halen,” dacht Hielke.

Maar daar kwam Louw.

„Hé jongens!” riep hij, „de speurhond volgt een spoor langs het Kerkepad! De politie heeft het pad afgesloten! Laten wij gauw naar de Woudaap varen!”

„Verroest!” riep Sietse. „Nu begrijp ik het. Daar gaat de politieboot nu ook heen! Kom, we gaan er direct achteraan!”

Louw mocht voor op de stang zitten en zo fietsten zij met hun drieën zo vlug mogelijk naar de smederij terug.

Het Kerkepad liep achter het dorp langs door de weilanden in de richting van de Woudaap. Het pad was aangelegd om de boeren uit de polder een kortere weg naar de kerk te geven. Volgens de speurhond was de dief langs dit pad gegaan. De

jongens hadden nu het plan om met de Kameleon naar de polderdijk te varen. Daar wilden zij dan op het punt aanleggen, waar het Kerkepad op de dijk kwam. In een ommezien hadden zij de Kameleon uit het boothuis geduwd en dan voeren zij volle kracht het meer op. De politieboot was al halverwege de Woudaap. Maar de snelle Kameleon haalde hem spoedig in en voer hem voorbij. En dan legde Sietse even verder aan. De jongens holden de dijk op en stonden dan tegenover het Kerkepad, waarop de politiemannen met de speurhond naderden. De hond, die aan een lange lijn werd vastgehouden, liep snuffelend voor hen uit. Intussen meerde de politieboot bij de Kameleon aan de wal.

De agent riep de jongens toe, dat zij van de dijk af moesten komen. Hun aanwezigheid zou de hond kunnen afleiden. De jongens gingen terug in de Kameleon, terwijl de agent achter de kruin van de dijk ging liggen kijken naar zijn naderende collega's.

„Ik ben reuzenieuwsgierig naar welke kant de hond zo meteen zal gaan,” zei Hielke. „Als hij naar de brug gaat, kan hij best naar het bouwwerk van Bouke gaan!”

„Hij gaat natuurlijk de kant van de Woudaap op!” zei Sietse. „De dief is langs, de polderdijk verdwenen.”

„Of de dief had hier een bootje liggen , en is toen het meer overgevaren,” zei Louw.

De agent stond op uit het gras en ging weer aan boord. Direct daarop verscheen de speurhond op de dijk. De jongens keken vol spanning toe. Tot hun grote opluchting sloeg het schrandere dier, zonder aarzelen, de weg naar de Woudaap in. De hond liep vrij snel en veldwachter Zwart had moeite om hem bij te houden.

Zwart besloot om maar aan boord van de patrouilleboot te gaan, die, evenals de Kameleon, langs de dijk voer. De brigadier ging ook aan boord, zodat er nog slechts één agent achter de hond liep. De speurder passeerde nu de Woudaap, waar de familie Dijkstra verwonderd stond te kijken. Het nieuws van de inbraak was hun nog niet bekend.

Dijkstra wenkte de jongens om naar de wal te komen waarop de Kameleon even aanlegde.

„Wat is er aan de hand, jongens?” vroeg Dijkstra. En dan kreeg hij het verhaal te horen van de inbraak.

„Dus die hond volgt een spoor?” vroeg Dijkstra.

„Sjonge, dus is de dief hier gisteravond langsgekomen? Dat ik hem niet gezien heb!”

„Misschien sliep u al?” zei Hielke.

„Ik heb twee mannen gezien,” zei Kees. „Maar Bouke was er

niet bij.”

„Bouke heeft er niets mee te maken,” zei Sietse.

„Hoe zagen die twee mannen er uit?” vroeg Hielke.

„Gewoon,” zei Kees. „Het waren vissers. Ze droegen hengels bij zich.”

„Zeg Kees, ga je mee?” vroeg Louw.

„Natuurlijk,” zei Kees. „Ik wil graag zien hoe dit afloopt.” Hij sprong in de boot en de Kameleon voer verder.

„Zeg Sietse,” zei Louw, „stuur meteen naar de politieboot! Kees moet de brigadier vertellen wat hij gezien heeft!”

„Ja!” riep Hielke, „Wie weet is de verklaring van Kees heel wat waard.”

Kees trok z’n schouders op. „Het heeft niets te betekenen,” vond hij.

De langzaam varende patrouilleboot werd spoedig weer ingehaald. Sietse stuurde de Kameleon langs zij en Hielke maakte er gauw een touw aan vast.

„Wat is er, jongens?” vroeg de brigadier. „Hebben jullie nieuws?”

„Kees heeft gisteravond twee mannen langs de Woudaap zien gaan,” zei Louw.

„Aha,” zei de brigadier en hij haalde z’n opschrijfboekje te voorschijn. „Hoe laat was dat?”

„Dat weet ik niet precies, mijnheer,” zei Kees. „Ik ben om negen uur naar bed gegaan en nadat ik een tijdje had geslapen, werd ik wakker door het gezoem van muggen. Ik had vergeten een hor in het raam te zetten en wilde dat juist gaan doen, toen die twee mannen voorbij kwamen.”

„Dus dat kan ongeveer tussen tien en elf uur geweest zijn?” vroeg de brigadier.

„En kun je ongeveer beschrijven hoe die twee mannen er uitzagen?”

„Het waren vissers, mijnheer. Zij droegen hengels.”

„Ja maar, hoe zagen zij er uit?”

„De ene was nogal dik en de andere ook, maar die had een lange nek.”

„Hm,” zei de brigadier, „dat is dan wel een heel duidelijk signalement. Vertel me eens, had die dikke man een hoed op?”

„Nee, een zwart mutsje.”

„Juist! En had hij zwart haar?”

„Ik geloof van blond haar, mijnheer. En hij had nogal rode wangen!”

„Blond haar, rode wangen, zwart mutsje, nogal dik,” herhaalde de brigadier, „dat kan Blonde Dries geweest zijn. Aukema, stap jij bij de jongens in de boot en vaar

ogenblikkelijk naar de dichtstbijzijnde telefoon Bel direct het bureau op en vertel hun dat zij meteen een bezoek aan Blonde Dries moeten brengen om te onderzoeken waar hij gisteravond was. Het moet snel gebeuren, want de tijd kan beslissend zijn. Twee van de jongens moeten zolang hier aan boord komen. Dan kan de Kameleon sneller varen. Wij mogen geen tijd verliezen.”

Dat lieten Kees en Louw zich geen tweemaal zeggen.

Is er iets mooiers denkbaar dan met de politie in de patrouilleboot te mogen meevaren?

Agent Aukema stapte over in de Kameleon die meteen rechtsomkeert maakte naar het dorp.

„Bij Klinkhamer kun je telefoneren!” riep Zwart hen na. Maar

dat wisten Hielke en Sietske ook wel.

De Kameleon voer als een raceboot naar het dorp. De brugwachter keek heel verwonderd toen hij een politieagent in de boot zag zitten en mevrouw Klinkhamer schrok zichtbaar toen zij haar jongens zag binnenhollen, gevolgd door een onbekende politieman.

„Wat hebben jullie uitgehaald?” riep zij lang niet vriendelijk. „Mijnheer moet telefoneren!” riep Hielke en hij wees de agent de telefoon in de gang.

Vlug draaide agent Aukema het nummer van het hoofdbureau in de stad en meldde aan de inspecteur alles wat de brigadier hem had opgedragen. Hielke en Sietse stonden erbij als twee controleurs die ervoor moeten waken, dat de agent niets zou vergeten te melden.

„Wat gebeurt er allemaal?” vroeg moeder, toen agent Aukema de hoorn weer op de haak had gelegd.

„We volgen liet spoor van een inbreker, mevrouw,” zei Aukema, „dat moet ik even melden aan het bureau! Wel bedankt voor de telefoon!”

En dan ging hij met Hielke en Sietse terug in de Kameleon, die weer snel het meer opvoer. In de verte zagen zij de politieboot die reeds bij de polderbrug was aangekomen. En op de dijk volgde de hond nog steeds een spoor, dat blijkbaar rondom het meer leidde. De Kameleon gleed spoedig weer

langs zij de politieboot.

„Zijn ze in de stad gewaarschuwd, Aukema?” vroeg de brigadier.

„Het is in orde,” meldde Aukema en hij klom weer in de patrouilleboot. Kees en Louw kwamen weer in de Kameleon. De speurhond ging nu in snel tempo verder. Het werd steeds duidelijker dat het spoor naar het dorp ging aan de andere kant van het meer.

„Hoe bestaat het dat die hond het spoor zo ver kan volgen,” zei Kees.

„Dat komt omdat er maar weinig mensen langs de polderdijk gaan,” zei Hielke. „Daardoor is het spoor niet doorkruist door andere sporen.”

Ze kwamen nu in de buurt van het Paviljoen. De dijk ging meer landinwaarts en in een grote boog achter het Paviljoen langs, om vervolgens schuin door de velden naar het dorp te gaan.

De brigadier besloot om rechtstreeks naar het dorp te varen en daar de agent met de speurhond op te wachten. De Kameleon volgde trouw.

Bij het dorp wenkte de brigadier de Kameleon bij zich.

„Jongens,” zei hij, „ik verzoek jullie niet aan wal te gaan. Hoe minder belangstelling hoe beter voor de hond! Dat begrijpen

jullie wel, niet waar?”

De jongens beloofden dat zij in hun boot zouden blijven. De politieboot legde aan bij de plaats waar de polderdijk in het dorp kwam. Daar naderde ook reeds de agent met de speurhond.

De brigadier en Zwart gingen aan wal en volgden de speurder op zijn verdere tocht. De hond ging nu het dorp in tot hij bij een autogarage kwam. Voor de garage stond de eigenaar die juist de tank van zijn auto vulde. De man keek heel verwonderd toen hij plotseling omringd werd door drie politiemannen en een grote hond.

„Heeft u gisteravond nog iemand met uw auto vervoerd?” vroeg de brigadier hem.

„Jawel,” antwoordde de man. „Gisteravond om half twaalf heb ik twee vissers naar de stad gebracht. Zij waren te laat bij de bus en daarom kwamen zij toen bij mij.”

„Hoe zagen die vissers er uit?” vroeg de brigadier.

„De ene was nogal dik, hij had blond haar en opvallend rode wangen. De andere was donker en had een lange neus. Zij waren niet erg spraakzaam.”

„Hebben zij u met groot geld betaald?”

„Nee mijnheer, zij hadden slechts klein geld.”

„Wel, dan wordt u bedankt voor de inlichtingen,” zei de

brigadier en ze gingen terug naar de boot.

„Mijnheer Zwart,” zei de brigadier, „als u teruggaat met de boot van de jongens, kunnen wij meteen naar de stad vertrekken. Want daar moet het onderzoek voortgezet worden.”

„Ik ben het volkomen met u eens,” zei Zwart. „En dan zal ik mijn arrestant nog eens een streng verhoor afnemen. Als ik hem vertel dat wij zijn twee mededaders al te pakken hebben, zal hij wel gaan bekennen.”

Zwart ging aan boord van de Kameleon en de politieboot vertrok meteen naar de stad.

Sietse stuurde hun boot weer het meer op.

„Mijnheer Zwart,” vroeg Louw, „waarom denkt u dat Bouke met die twee mannen heeft ingebroken?”

„Dat is nogal eenvoudig,” zei Zwart. „Die inbrekers uit de stad wisten precies op welke avond de directeur van de bank ging bridgen met de hoofdonderwijzer. Iemand heeft hun dat dus verteld. En dat moet dan iemand uit ons dorp zijn geweest. En het ligt voor de hand dat Bouke dat alleen kan zijn, omdat hij veel geld nodig heeft voor zijn bouwwerk!”

Dat klonk heel aannemelijk. Het zag er dus voor Bouke donker uit. Zou hij er toch meer van weten? De Klinkhamertjes konden het niet geloven, behalve Kees.

„Ik heb hem direct verdacht,” zei hij tegen Zwart. „Ik vertrouw hem niet! Mijn vader zegt: die Bouke komt uit een rare familie, da's geen omgang voor jou.”

„Jouw vader heeft groot gelijk,” vond Zwart.

„En ik geloof er niets van!” riep Sietse.

„Ik ook niet,” zei Hielke.

„En ik ook niet,” besloot Louw.

„Jullie zijn te goed van vertrouwen,” zei Zwart.

Daar gaven de jongens geen antwoord op. En zwijgend voeren zij verder, totdat de Kameleon het erf van Klinkhamer bereikte.

Zwart keek wel een beetje verwonderd dat de jongens hem niet naar het Raadhuis brachten.

„Brenge julle mij niet naar huis?” vroeg Kees.

„Nee!” zei Sietse. „We gaan eten!”

Zwart en Kees gingen toen lopend naar huis.

„Ik zal ze wel krijgen,” zei Sietse. „Dan moeten ze maar geen kwaad van Bouke spreken.”

„Maar nu moet ik ook lopen,” zei Louw.

„Wel nee,” zei Sietse, „jij neemt onze fiets.”

Met enige moeite stapte Louw op de oude hoge fiets en ging naar het dorp. Maar voordat hij langs de smederij verdween, riep hij nog over zijn ene schouder: „Ik kom direct na het

eten terug! Wij moeten iets bedenken om Bouke te helpen!”
„Natuurlijk!” riepen Hielke en Sietse. Want hun vriend in de
steek laten, dat was er beslist niet bij!

HOOFDSTUK VIII

Bouke trakteert

Na het eten kwam Cor, die zich de hele morgen niet had laten zien, ook weer opdagen. Hij droeg geen lapje meer voor het oog.

„Waar was jij vanmorgen?” vroeg Hielke.

„Bij de dokter,” zei Cor. „Ik hoorde jullie boot vertrekken toen ik in de wachtkamer zat. Waar zijn jullie geweest?”

Hielke en Sietse vertelden hem hun belevenissen en dan kwam Louw terug op de hoge fiets.

„Hier is de ouwe kar van de reus terug,” riep hij. „Ik kon bijna niet bij de trappers. Mijn benen zijn tien centimeter uitgerekt.”

„Had dan de banden leeg laten lopen,” raadde Hielke aan, „dan was het zadel gezakt.”

„Dat is al een oud mopje,” zei Louw. „Maar ik heb nieuws!”

„Van Bouke?” vroegen de anderen meteen heel nieuwsgierig.

„Ja en nee,” zei Louw, „wij geloven niet dat Bouke die twee dieven geholpen heeft, niet waar? Maar wie was het dan? Wie heeft verteld dat de directeur van de bank die avond niet thuis was?”

„Misschien de barbier?“ veronderstelde Cor.

„De barbier?“ vroeg Louw verwonderd, „hoe kom je daarbij?“

„Die inbrekers lieten zich misschien scheren en toen hebben zij de barbier van alles gevraagd, totdat zij wisten wat zij weten wilden,” zei Cor.

„Dat is onzin,” zei Louw. „Maar op de boterfabriek werkt iemand uit de stad. Hij heet Bos. Hij werkt alleen in de zomermaanden op de fabriek omdat er dan extra veel melk komt. Wat denken jullie? Zou hij die inbrekers verteld hebben wanneer de kust veilig was?“

„Dat is best mogelijk,” meende Hielke.

„Wij moeten het meteen aan Zwart vertellen,” vond Cor.

„Wel nee!” zei Sietse. „Wij gaan zelf naar die Bos!”

„Maar je kunt toch niet tegen die man zeggen: jÓ. heb jij de inbrekers verteld, wanneer zij het beste konden inbreken?“

„Natuurlijk niet,” vond Sietse. „Maar wij kunnen hem wel bang maken!”

„Bang maken?“ vroeg Louw. „Hoe wil je dat doen?“

„Ik denk dat ik het al begrijp,” zei Hielke. „Wij moeten net doen alsof wij Blonde Dries kennen. We noemen zijn naam en letten dan goed op of hij daarvan schrikt.”

„Precies,” beaamde Sietse. „Wij moeten hem een boodschap

van Dries brengen. Een gefantaseerde boodschap natuurlijk!”

„Wat wil je hem dan zeggen?” vroeg Cor. „De groeten van Dries en of u zo gauw mogelijk in de stad wilt komen?”

„Dat is nog niet zo gek,” vond Louw. „Dat kunnen we best proberen.”

„Maar als hij dan meteen op reis gaat, is de vogel gevlogen,” meende Cor.

„Wel nee,” zei Hielke, „we houden hem in ’t oog en als hij in de bus stapt, gaan wij meteen Zwart waarschuwen, die belt dan de politie in de stad op!”

„Kom,” riep Sietse, „we gaan meteen naar de fabriek. We zijn vast op het goede spoor! Let maar eens op.”

Ze holden naar de Kameleon en voeren snel naar de boterfabriek. Naast een loods legde Sietse aan en dan gingen zij het fabrieksterrein op.

„Bos zal wel in de kaasmakerij zijn,” zei Louw, en zij liepen naar een deur die wijd openstond. Binnen stonden grote houten kuipen waarin kaas werd bereid. Enige mannen, onder wie ook Louws vader, waren druk bezig in de kuipen te roeren. Daarmee werd het toegevoegde stremsel door de melk geroerd. Hierdoor begonnen zich in de melk sponsachtige deeltjes kaas te vormen. Toen er genoeg kaas ontstaan was liet men de overblijvende vloeistof, de

zogenaamde wei, wegvloeien. Er bleef nu een sponzige massa over, waarmee men houten vormen ging vullen. Daarna werden de vormen onder persen gezet zodat de kaasdeeltjes zo ineen geperst werden dat er een kaas ontstond.

Voor de jongens was de kaasbereiding allang geen nieuwtje meer. Vlug keken zij de zaal rond, maar nergens was een nieuweling.

Louw ging zijn vader vragen, waar Bos was.

„Vermoedelijk bij de weegschaal,” zei Vrolijk.

De jongens holden naar de andere kant van de fabriek, waar de auto's en boten de melk kwamen afleveren. Dit was 's morgens vroeg al gebeurd en daarom werd nu de bak van de weegschaal, waarin de aangevoerde melk wordt gestort, zorgvuldig schoongemaakt. Dat werkje deed Bos. Hij was een jongeman met een gezicht waarop steeds een raadselachtig glimlachje lag. Hij keek de jongens spottend aan, toen zij bij hem kwamen kijken.

„Ha die nozems,” riep hij. „Zal ik jullie even wegen? Het is zo gebeurd!”

Hij greep Hielke vast en deed net alsof hij hem in de met water gevulde bak van de weegschaal zou werpen.

„Niet doen!” riep de tegenspartelende Hielke.

„Als je hem niet loslaat,” zei Sietse, „duwen wij jou erin!”

„Hoor me dat wurm eens,” riep Bos lachend, „als ik wil, werp ik jullie er allemaal tegelijk in!”

„Dan brengen wij jou de boodschap niet over,” zei Cor.

„Boodschap?” vroeg Bos nieuwsgierig en hij liet Hielke los.

„Wat voor boodschap?”

„Van Dries!” zei Sietse.

„Van Dries?” vroeg Bos en hij kneep zijn ogen tot spleetjes:

„Welke Dries?” vroeg hij dan heel verbaasd.

„Weet ik veel?” zei Sietse. „Er waren twee vissers bij het meer en de ene vroeg of wij tegen u wilden zeggen, dat u vandaag moest komen. Hij zei: ‚Zeg maar de groeten van Dries, dan weet hij het wel!’”

„Zooo?” zei Bos en hij keek de jongens een voor een scherp aan. Maar onze vrienden hielden zich goed en lieten er niets van merken hoe zij in spanning verkeerden.

„Wel,” zei Bos spottend, „dat is me een machtig mooie boodschap! Jullie dachten zeker mij even voor de gek te houden hè? Maar ik ken helemaal geen Dries. Ik had jullie zeker moeten vragen, wie Dries is en dan hadden jullie natuurlijk een flauw antwoord gegeven?”

„Wel nee,” zei Sietse, „er waren werkelijk twee vissers.”

„Misschien bedoelden zij een andere Bos,” zei Hielke, „bijvoorbeeld Bos van de sigarenwinkel.” „Laten we daar dan

heengaan,” stelde Louw voor.

„Hoepelen jullie maar gauw op!” zei Bos. „Jullie belemmeren mij in m’n werk!”

De jongens gingen terug naar de Kameleon.

„Wat denken jullie?” vroeg Cor, „weet Bos er meer van?”

Die vraag was moeilijk te beantwoorden.

„We moeten wachten, wat hij gaat doen,” zei Hielke. „Gaat hij naar de stad, dan is dat een bewijs dat hij Dries wel kent, al zegt hij dan ook van niet.”

„We moeten overal een wacht zetten,” meende Louw. „Ik wil wel bij de bushalte blijven!”

„Goed!” zei Sietse. „Dan gaan wij met de Kameleon naar het meer en houden daar de wacht.”

„Op het meer?” vroeg Cor verwonderd.

„Ja,” zei Sietse, „als hij een bootje huurt en hij vaart naar de overkant van het meer, kan hij daar ook de bus naar de stad nemen. Er zijn voor hem maar twee mogelijkheden, van hier met een bus of over het meer!”

Sietse had gelijk en daarom voeren zij meteen terug het dorp door. Bij het Raadhuisplein lieten zij eerst Louw aan wal gaan, die daar de post bij de bushalte betrok. De Kameleon ging verder naar het meer en zocht een ligplaats dicht bij de brug aan de weg naar de stad. Daar konden zij iedereen, die uit het

dorp kwam, zien passeren.

„En nu maar wachten, jongens,” zei Hielke.

„Wij hadden onze hengels wel mee kunnen nemen,” zei Sietse, „wie weet hoe lang we moeten wachten.”

Maar de Kameleon had er nauwelijks een half uur gelegen of daar kwam Louw aanwandelen in gezelschap van... Bouke.

„Hé jongens!” riep Louw, „kijk eens, wie hier bij mij is?”

„Bouke!” riepen de vrienden verbaasd.

„Dat hadden jullie niet verwacht, hè?” riep Bouke lachend.

„Maar door jullie hulp ben ik weer vrij!”

„En Zwart heeft Bos al in de cel gestopt!” riep Louw glunderend. „Hij is er gloeiend bij!”

„Heb jij Zwart dan verteld, dat wij Bos verdachten?” vroeg Sietse.

„Komen jullie maar even mee naar mijn keetje,” zei Bouke.

„Dan zal ik jullie alles precies vertellen.”

Vlug stapten de jongens uit de Kameleon en volgden Bouke naar het keetje. Daar kregen ze allemaal eerst een flesje limonade en dan vertelde Bouke.

„Jullie hadden het goed geraden dat Bos de mededader was. Hij liet aan jullie niet merken, dat hij die Blonde Dries kende. Maar wel ging hij naar het kantoor van de fabriek en vroeg of hij even telefoneren mocht. Hij belde een cafeetje in de stad

en vroeg of Dries daar was. De caféhouder vertelde hem dat Dries ervandoor was met de Amsterdammer. Bos antwoordde daarop dat het oké was en het gesprek was afgelopen. Maar de politie had een aftakking van de telefoonlijn naar dat café en had daarmee het gesprek afgeluisterd. En zo kwamen zij te weten dat van de boterfabriek naar dat café was gebeld, waarop Zwart de opdracht kreeg om te onderzoeken wie er gebeld had. Zo werd Bos gearresteerd en kon ik gaan. Ik bedank jullie dus hartelijk voor de hulp die jullie mij gaven. Het was reuze knap zoals jullie die Bos aan het twifelen hebben gebracht. En drink nu de limonade gauw op dan gaan wij naar het Paviljoen. Ik trakteer op het heerlijkste ijs en de grootste gebakjes. Jullie mogen eten zoveel je wilt.”

„Dat is niet nodig,” zei Sietse, „het kost daar alles veel te duur.”

„Laat me niet lachen,” riep Bouke vrolijk, „ik ben miljonair!”

„Dat gelooft niemand,” zei Hielke.

„Dat is ook niet nodig,” zei Bouke. „Als ik het zelf maar geloof. Kom, grote vrienden! We gaan!”

Natuurlijk lustten de jongens best een gebakje en ijs. Dus voeren zij dan ook welgemoed naar het Paviljoen.

„Wij leven vrij, wij leven blij ..” zong Bouke en dat werkte zo

aanstekelijk dat de jongens weldra luid meezongen. Nogal luidruchtig kwam het stel bij het Paviljoen aan, waar de gasten geamuseerd keken hoe dat vrolijke groepje een plaatsje zocht. Bouke bestelde een schaal vol gebakjes plus porties ijs. De jongens smulden dat het een lust was om er naar te kijken. Bouke, die genoeglijk zijn pijp rookte, genoot er zichtbaar van. Hijzelf nam geen gebak doch slechts een kop koffie met een biskwietje.

„Lust jij geen gebak?” vroeg Hielke.

„Ik ben een heel matig mens,” zei Bouke. „Van gebakjes word ik te dik en kan dan niet metselen. Maar jullie moeten er nog van groeien! Toe! Neem er nog een!”

Maar wanneer je twee grote slagroompunten en twee grote ijscoupes in je maag hebt, kun je niet veel meer op.

„Ik kan niet meer,” zei Louw. „Kees zou misschien tweemaal zoveel hebben genomen, maar ik zit vol!”

„Waarom is Kees er niet?” vroeg Bouke.

Dat was een lastige vraag. De jongens keken elkaar eens aan, maar geen van hen wilde Bouke vertellen hoe Kees over hem dacht.

„Kees is liever bij de Woudaap,” zei Sietse, „daar krijgt hij vaak fooitjes van de bezoekers die de molen komen bezichtigen.”

Om het gesprek een andere wending te geven, zei Hielke:
„Betsie van de dokter vroeg ons waarom jij was opgesloten.”
„Is het waar?” vroeg Bouke met volle belangstelling, „en wat hebben jullie toen gezegd?”
„Dat jij natuurlijk onschuldig was,” zei Hielke.
„Goed zo!” zei Bouke, „goed gedaan!”
„Dus jij wilt met Betsie trouwen?” zei Sietse.
„Wel verdraaid!” riep Bouke. „Heb ik dat gezegd? Heb het hart niet, om dat nog eens te beweren!”
„Goed!” zei Sietse, „dan zal ik het voortaan alleen maar denken!”

HOOFDSTUK IX

Piersma heeft groot nieuws

Bouke kon dus verder gaan bouwen aan zijn huis. Er kwam een schip vol gele bakstenen, waarvan de muren gemetseld moesten worden. Bij het lossen van het schip hielpen de jongens dapper mee. Het was een heel karwei en toen na twee dagen stenen sjouwen het schip leeg was, hadden de jongens het gevoel alsof hun armen tweemaal zo lang waren geworden.

De timmerman bracht kozijnen en balken. De jongens hielpen Bouke de kozijnen te stellen en dan kon het metselen beginnen. Bouke bleek zijn vak nog niet verleerd te zijn en de jongens die de stenen aandroegen en de specie maakten, hadden het druk om Bouke steeds opnieuw van materialen te voorzien. Maar zij vonden het leuk werk. Op deze manier leerden zij hoe een huis gebouwd moest worden. Zij mochten af en toe om de beurt een stukje van een binnenmuur metselen, wat heus niet zo gemakkelijk bleek te zijn. Maar het deed hun veel genoegen te zien hoe het werk langzaam maar zeker onder hun handen vorderde. Een bungalow heeft geen verdieping, de muren behoefden

dus niet hoger te zijn dan de hoogte van een woonkamer. Na twee weken metselen begon de vorm van het huis zich reeds duidelijk af te tekenen. De mensen uit het dorp, die nieuwsgierig kwamen kijken, zagen met bewondering wat een leuk huis het werd. Maar velen vroegen zich af, waarvan die Bouke dat alles betaalde. Want daar wist niemand een goed antwoord op. Men vond het onbegrijpelijk dat de leveranciers niets te klagen hadden! De timmerman, de schilder, de loodgieter, kortom iedereen, van wie Bouke materialen ontving, kregen alles contant betaald.

Dat Bouke oppassend en zuinig was, wilde men zo nodig wel geloven, maar kon een eenvoudig zeeman zoveel geld sparen, dat hij een prachtige bungalow kon bouwen?

Ergens klopte er iets niet. Maar wat?

Piersma, de ijssventer, wist het plotseling! Hij kwam heel onthutst aan iedereen vertellen, die het maar horen wilde, dat Bouke hem bestolen had. Bouke bouwde het huis van het geld dat Piersma toebehoorde. Als een lopend vuurtje ging dit sensationele nieuws door 't dorp.

Piersma beweerde dat in het oude dressoir, dat hij uit medelijden voor een krats, zoals hij het noemde, aan Bouke had verkocht, geld was verstopt.

Dat geld had Bouke nu gevonden en daarvan betaalde hij al

zijn rekeningen, in plaats van het geld terug te geven aan Piersma.

Iedereen sprak er schande van en men raadde Piersma aan, om het bij veldwachter Zwart aan te geven.

Zwart was direct bereid om met Piersma mee te gaan en te trachten het geld terug te krijgen. Maar toen zij op het bouwwerk kwamen, bleken daar alleen de jongens te zijn, die het terrein opruimden. Bouke was er niet.

„Hij is naar de stad,” vertelden de vrienden.

„Dan breken wij zijn keet open!” riep Piersma.

„Daar heb ik geen machtiging voor,” zei Zwart, „trouwens u heeft dat dressoir aan hem verkocht en dus is feitelijk alles zijn wettelijk eigendom.”

„Maar dat is toch al te gek!” riep Piersma. „Wat denkt u wel? Als ik had geweten dat er vierhonderd gulden in het dressoir zat, geloof u dan, dat ik het voor twee rijksdaalders had verkocht?”

„Maar hoe kwam dat geld erin?” vroeg Zwart.

„Dat had mijn vrouw gespaard! Zoals u weet, lag zij in het ziekenhuis en toen dacht ik, weet je wat, ik ga haar verrassen met nieuwe meubels, als zij weer thuiskomt. En zo verkocht ik ons oude dressoir. Vanmorgen kwam mijn vrouw weer thuis. Maar nauwelijks zag zij de nieuwe meubels of zij riep

verschrikt: „Waar is het dressoir? Ik heb er geld in verstoppt! Wel vierhonderd gulden! Haal het direct terug voor het te laat is!” En nu verbiedt u mij om die keet open te breken!”

„Het spijt me,” zei Zwart, „maar u moet wachten tot Poelstra terugkomt. En dan raad ik u aan om een minnelijke schikking met hem te treffen, want als hij weigert u het geld terug te geven, kunt u daar weinig tegen doen, vrees ik.”

„Dus ik moet met die schurk ook nog zoete broodjes bakken?” riep Piersma woest.

De jongens hoorden dit alles met stijgende verontwaardiging aan. Wat dacht die Piersma wel van Bouke?

Fluisterend stonden zij achter een muur en overlegden wat zij in het belang van Bouke konden doen.

„Wij moeten proberen om Zwart en Piersma hier weg te lokken,” zei Louw. „Als Bouke dan terugkomt, kunnen wij hem waarschuwen.”

„Ik geloof niet dat het nodig is,” zei Cor. „Bouke heeft vast geen geld van Piersma in zijn zak gestoken. Als er werkelijk vierhonderd gulden in dat dressoir zijn verstoppt, zitten ze er nog in.”

„Zo denk ik er ook over,” zei Hielke.

„Hé jongens!” riep Piersma. „Weten jullie toevallig ook, wat Bouke nu weer in de stad heeft te zoeken?”

„Jawel!” riep Sietse en zonder blikken of blozen zei hij:

„Bouke vertelde dat hij een meevallertje heeft gehad en daarom wilde hij nu in de stad iets kopen!”

Daar was niets van waar, maar Sietse wilde Piersma een poets bakken omdat die Bouke zo wantrouwde.

Piersma, die niet kon zien hoe de andere jongens achter de muur stonden te lachen om dat verzinsel van

Sietse, riep jammerend: „Hoort u dat, Zwart? Bouke had een meevallertje! Van mijn geld natuurlijk! En daar gaat hij nu van alles voor kopen. Kunt u er nu niets tegen doen? Waarschuwt u gauw de politie in de stad!”

„Dat is toch al te laat,” zei Zwart, „voordat de politie hem gevonden heeft, is het geld al op.”

En dan vroeg Zwart aan Sietse: „Weet je ook, wanneer Bouke terugkomt?”

„Met de bus van half twaalf,” zei Sietse, want dat had Bouke gezegd.

„Dan moet u nog een half uurtje geduld hebben, Piersma,” zei Zwart.

Piersma mopperde dat het een schandaal was, maar er zat niets anders op dan te wachten en daarom ging hij op een stapel hout zitten. Veldwachter Zwart liep met grote stappen heen en weer, maar het was nogal warm, en Zwart zocht toen

ook een plaatsje om te zitten. In de schaduw van de muur stond een ijzeren kruiwagen. En daarin liet Zwart zich behaaglijk zakken. Zo kon hij het desnoods wel een paar uur volhouden. Piersma daarentegen was zo ongeduldig, dat hij om de vijf minuten naar de weg liep om te kijken of de bus al naderde. En dan kwam de burgemeester voorbij in zijn auto. „Zwart!” riep Piersma. „Daar is de burgemeester. U kunt prachtig met hem meerijden naar de stad!”

„Dat heeft geen zin,” zei Zwart, „de bus komt zo.”

Omdat hij liever niet had, dat de burgemeester hem in die kruiwagen zag zitten, ging Zwart gauw staan. Althans, dat probeerde hij, maar hij bleef ergens achter haken en hoeveel moeite hij ook deed, hij kon niet zo gauw uit de kruiwagen komen. Tot overmaat van ramp ging de burgemeester heel langzaam rijden om het bouwwerk te bekijken. Zwart deed nu nog wanhopiger pogingen om uit de kruiwagen verlost te worden. De jongens proestten het uit van het lachen toen zij Zwart zo zagen spartelen.

„Wacht,” zei Piersma, „ik zal u helpen. De knopen van uw koppelriem zitten onder de rand vast.”

„Vlug dan een beetje!” riep Zwart. „De burgemeester hoeft het niet te zien!”

Piersma duwde op de rug van Zwart enige koperen knopen

opzij en dan kon Zwart weer opstaan.

De auto van de burgemeester zag hij toen reeds met grote snelheid verdwijnen.

„Hm, hm,” kuchte Zwart gewichtig en keek dan bars naar de lachende jongens.

„Wat doen jullie hier eigenlijk?” vroeg hij kwaad.

„Helpen!” zei Hielke. „Wij halen de cementkorsten achter van de muur. Anders heeft Bouke er straks last van met het stukadoren.”

„Aha,” zei Zwart, „dus jullie zijn de knechten van Bouke. Dat is kinderarbeid! En dat is strafbaar. Ik zal die Poelstra een proces-verbaal geven wegens het in dienst hebben van minderjarigen.”

„En ik kan het getuigen!” riep Piersma. „Die jongens werken hier al een paar weken.”

„Maar wij doen het vrijwillig,” zei Cor.

„Werken jullie je in het zweet voor de aardigheid?” vroeg Zwart spottend. „Kom nou, maak mij wat wijs. Hoeveel verdienen jullie?”

„Niets!” zei Sietse. „Wij doen het voor ons plezier. Als we geen zin hebben, helpen we niet.”

„Jij wilt mij wat op de mouw spelden, hè?” riep Zwart dreigend. „Maar ik zal die Bouke Poelstra wel even goed aan

de tand voelen! Het is een schande om kinderen uit te buiten. En dat jullie zo dom zijn om je daarvoor te lenen in plaats van mij te vertellen hoeveel hij jullie betaalt!”

„Bouke trakteert ons wel op ijs of limonade,” zei Hielke.

„Maar verder willen wij niets van hem hebben!”

„Aha,” zei Zwart. „Ijs en limonade? Dat is loon in natura.

Hiervoor kan ik Poelstra vervolgen. Ik zal hem precies vertellen volgens welk artikel van de wet...”

„Daar komt de bus!” riep Louw.

„Ha!” riep Piersma. „Ik zal zo dadelijk met die Bouke het terrein aanvegen. Mijn handen jeuken. Als hij het geld niet direct teruggeeft, sla ik het hele bouwwerk kort en klein.”

„Dan zult u hard moeten slaan,” zei Sietse spottend. „De muren zijn bikkelhard. Wij hebben de beste cement gebruikt.”

„U moet niet direct van de hoogste toren blazen, Piersma,” waarschuwde Zwart. „U doet het verstandigst om hem eerst vriendelijk aan te spreken.”

„Dat kan ik niet,” zei Piersma. „Dus doet u het dan maar.”

„Zeer juist,” zei Zwart. „U kimt dergelijke zaken beter aan mij overlaten.”

Inmiddels had de bus het bouwwerk bereikt. De chauffeur stopte even om Bouke eruit te laten, hoewel daar geen halte

was. Bouke keek verwonderd toen hij Zwart en Piersma op zijn erf zag staan.

„Goedemorgen,” zei hij vriendelijk. „Wat kijken jullie ernstig? Is er iets bijzonders gebeurd?”

„Poelstra,” zei Zwart gewichtig, „u heeft enige weken geleden een dressoir van Piersma gekocht, niet waar?”

„Inderdaad,” zei Bouke. „Ik heb een dressoir, een tafel en een paar stoelen, een ledikant en twee petroleumstellen van Piersma gekocht.”

„Juist,” zei Zwart, „maar nu komt Piersma tot de ontdekking dat er in het dressoir nog vierhonderd gulden verstopt zit. Dat geld wil Piersma, vanzelfsprekend, graag terug hebben.”

„Maar dat kan met alle genoeg,” zei Bouke lachend. „U heeft het zeker goed verstopt, Piersma, want ik heb tot nu toe niets gevonden.”

„Dat zullen we gauw genoeg zien,” zei Piersma wantrouwend en hij drong bijzonder haastig de keet binnen toen Bouke de deur opende.

De jongens zagen vol spanning hoe Piersma naar het dressoir ging en dan van achter het spiegeltje een enveloppe te voorschijn haalde. Zenuwachtig scheurde hij de enveloppe open.

Met een zucht van verlichting zei hij: „Het klopt. Hoe bestaat

het. Ik breng het meteen naar mijn vrouw!”

Maar bij de deur hield Zwart hem tegen: „U mag Poelstra wel bedanken, dat hij u het geld teruggeeft.”

„Maar dat is toch niet nodig,” zei Bouke. „Als ik het gevonden had, had ik het natuurlijk teruggebracht.”

„Heus?” vroeg Piersma verwonderd.

„Wat dacht u dan wel?” riep Bouke ontstemd. „U gelooft toch zeker niet, dat ik mij uw geld zou toeëigenen. Waar ziet u mij wel voor aan, Piersma?”

„Neem het mij niet kwalijk, Bouke,” zei Piersma beschaamd.

„Ik was door de schrik de kluts een beetje kwijt, begrijp je? Nog wel bedankt.”

En dan verdween hij haastig naar huis.

„Enfin,” zei Zwart, „dat is dan weer in orde.”

„Wel ja,” meende Bouke, „als iedereen van goede wil is, komt alles altijd in orde, niet waar? Wilt u een sigaartje, mijnheer Zwart?”

Dat kon Zwart niet weigeren.

„Neemt u het hele doosje maar,” zei Bouke gul. „Ik rook liever een pijp.”

Zwart aanvaardde dat zichtbaar verheugd, want het waren beste sigaren, die Bouke meegebracht had uit het buitenland. Hij bedankte Bouke dan ook hartelijk.

Over kinderarbeid sprak hij helemaal niet. Dat was hij totaal vergeten.

HOOFDSTUK X

Gerben als kelner

Die middag ging Bouke met de jongens uit varen in de Kameleon. Na een week hard werken moet je ontspanning hebben, zei hij en stelde voor om eerst het meer rond te varen en dan een bezoek te brengen aan het terras bij de Woudaap.

Dat voorstel vonden de jongens natuurlijk best. Het zou dan de eerste keer worden, dat zij als gasten op het terras bij de Woudaap kwamen zitten.

Het was een prachtige middag. Velen kwamen in het weekeind genieten van de watersport en het was dan ook een gezellige drukte op het meer. De kleurige bootjes met hun frisse zeilen gaven het geheel een feestelijke aanblik. De Kameleon, waarvan de motor gezellig bromde, voer rustig tussen de bootjes door en de oever volgend, maakten onze vrienden een rondvaart. Bouke wees de jongens vele plekjes die hij zich nog herinnerde uit zijn jeugd. Hij wist nog precies waar de beste visplekjes waren en waar je fijn kon gaan zwemmen.

„Probeer mij niets wijs te maken over ons meer,” zei hij

opgewekt. „Ik ken het als mijn broekzak. Het is hier het mooiste plekje ter wereld.”

„Blijf je hier nu altijd wonen?” vroeg Sietse.

„Het is wel mijn plan,” zei Bouke.

„Wat ga je doen, als je huis klaar is?” vroeg Louw.

„Dat weet ik nog niet,” zei Bouke. „Misschien zoek ik een baas die een hekel aan harde werkers heeft.”

„Wil jij dan liever luieren?” vroeg Hielke.

„Wel nee. Ik maakte maar een grapje.”

„Je kunt langs het meer nog meer bungalows bouwen,” zei Sietse. „De mensen zullen er veel geld voor willen geven, want iedereen zegt, dat jij een prachtig huis maakt.”

„Dat is geen gek idee,” vond Bouke. „Als ik geld genoeg heb, zal ik er eens over denken.”

„Wanneer je je eigen huis met winst verkoopt,” raadde Cor aan, „kun je een nieuw huis bouwen en als je dat dan ook weer met winst verkoopt, bouw je een volgend huis.

Enzovoort. Dan krijg je steeds meer geld.”

„Jij kunt goed rekenen,” zei Bouke lachend. „Maar één ding klopt niet. Ik ben namelijk helemaal niet van plan om mijn huis te verkopen. Het staat volgens mij op een van de mooiste plekjes bij het meer.”

„Maar als je huis klaar is en je centen zijn op,” bracht Cor er

tegenin, „dan kun je niet meer bungalows bouwen.”

„Dat is helaas maar al te waar,” zei Bouke. „Het gaat altijd om het geld, hè? Je kunt nog zoveel plannen maken als je maar wilt, maar zonder geld doe je niets. Maar laten wij daarover ons hoofd niet breken. Het zou ons deze mooie middag totaal bederven. Zeg stuurman, zet nu maar koers naar de Woudaap. Wij gaan de limonade van Dijkstra proeven. Ik heb een dorst als een uitgedroogde kameel!”

„De limonade komt uit het hotel ‚De Rode Leeuw’,” zei Hielke. „Dijkstra bemoeit zich niet met het terras. Daar zorgt mijnheer Groen voor.”

„Het doet er niet toe of het van de geit komt of van de koe,” rymde Bouke, „als het maar smaakt.”

Sietse liet de motor sneller draaien en weldra naderden zij de Woudaap. Maar wat was het daar druk! Veel drukker dan bij het Paviljoen aan de overkant. Langs de wal lag het vol met boten en op de dijk stonden veel auto's. De Kameleon kon nauwelijks een plaatsje vinden om aan te leggen.

De Woudaap had tot in verre omtrek een goede naam gekregen. En de jongens vertelden Bouke dan ook vol trots, hoe zij het waren geweest, die op de gedachte waren gekomen, om publiek naar de mooie molen te trekken.

„Het is geweldig,” zei Bouke lachend. „Ik heb allang gemerkt

dat jullie heldere ideeën hebben. Kom, laten we aan wal gaan.”

Maar alle tafeltjes bleken bezet te zijn.

„Dan gaan wij als echte toeristen eerst de molen bezichtigen,” bedacht Bouke. „Onderhand komt er misschien een tafeltje vrij.”

De jongens volgden hem naar de molen, waar Dijkstra juist met een gezelschap dames en heren naar binnen ging. Kees stond bij de deur waaraan een busje met een gleufje erin was bevestigd. Hierin konden de bezoekers een fooitje deponeren. Het was niet verplicht, want Dijkstra wilde geen entree heffen. Hij deed alles gratis om de bezoekers een plezier te doen. De grootste beloning vond hij het, als men goedkeurend over zijn molen sprak.

„Mogen wij ook mee naar binnen?” vroeg Bouke aan Dijkstra.

„Wel ja. Kom maar mee,” zei Dijkstra.

Hoewel de molen voor de jongens geen geheimen meer had, vonden zij het wel leuk om te zien hoe de vreemdelingen alles bekeken. Onder hen waren ook een Engelse mevrouw en mijnheer, die tot verbazing der jongens, goede bekenden bleken te zijn van Bouke.

Bouke, die ook Engels kon spreken, legde hun nu alles uit,

wat Dijkstra over de molen vertelde. De mijnheer maakte er een film van, waarbij Bouke en de jongens vele malen werden gefotografeerd. Van de balustrade die rond de molen liep, had men een prachtig uitzicht over het meer en de polder. Dat vond de mevrouw „very nice" en haar man maakte er dan ook extra veel plaatjes van.

„Het zijn vast heel rijke mensen," fluisterde Louw.

„Dat geloof ik ook," zei Cor. „Die meneer kan Bouke misschien wel aan geld helpen voor een heleboel bungalows."

„Zullen wij het hem vragen?" vroeg Sietse.

„Maar wij spreken immers geen Engels," zei Hielke. „Bouke moet het zelf gaan vragen."

„Dat doet hij toch niet," wist Cor, „daarvoor is hij te trots."

„Ik weet wel dat geld in het Engels ‚money' is," zei Louw. „Als wij dus vragen: heeft u ‚money' voor Bouke, dan begrijpt hij dat best."

„Dan moet je zeggen: money for Bouke," wist Sietse.

„En als je het helemaal goed wilt zeggen," zei Cor, „dan moet je vragen: Have you money for Bouke?"

„Meer niet?" vroeg Hielke.

„Wel nee," zei Sietse, „dan begrijpt die mijnheer best dat Bouke geld nodig heeft. En als zij goede vrienden zijn, zal hij zeker willen helpen."

„We kunnen het in ieder geval proberen,” zei Cor. „Maar dan moet Bouke er natuurlijk niet bij zijn.”

De vrienden bleven nu geduldig wachten tot de gelegenheid zich zou voordoen waarop zij de Engelse mijnheer alleen konden spreken. Maar Bouke was telkens bij hem, totdat de hele molen bezichtigd was en de bezoekers de trap van de balustrade afdaalden. Bij de deur werd het fooienbusje niet vergeten. De jongens zagen hoe de Engelsman er een rijksdaalder instopte. Tot hun verwondering deed Bouke het ook.

Kees, die er op z'n neus bij stond te kijken, wreef zich vergenoegd in zijn handen.

„Bouke valt je mee hè?” zei Sietse spottend.

„Het is niks te veel,” vond Kees. „Jullie bent met je vijven. Dat is twee kwartjes de man.”

„Het is nog geen dubbeltje waard,” zei Sietse.

„Wat doe je hier dan?” zei Kees kwaad. „Hoepel maar op!”

„Voor jou?” vroeg Sietse dreigend en het was maar goed dat Cor en Hielke tussenbeide kwamen, anders was het nog op een vechtpartij uitgedraaid.

„Hé jongens!” riep Bouke buiten. „Waar blijven jullie? Kom! Er is een tafeltje vrij.”

„Waar zijn die Engelse mijnheer en mevrouw?” vroeg Sietse.

„Bij hun auto,” zei Bouke. „Zij vertrekken naar de Stad om een hotel te zoeken.”

Sietse stond meteen op en gevolgd door de anderen, holde hij naar de auto. De mijnheer, die juist zou vertrekken, bleef even wachten. Voor het geopende portierraam vroeg Sietse een beetje hakkend: „Have you money for Bouke?”

Een moment keek de Engelsman de jongens verbaasd aan. Dan begon hij te lachen en zei: „No, no, he is a millionaire.” En dan gaf hij gas en vertrok. De mevrouw wuifde nog een groet naar Bouke en soepel verend verdween de grote luxewagen snel in de richting van het dorp.

Teleurgesteld kwamen de jongens terug bij Bouke aan het tafeltje. Maar daar wachtte hun een nieuwe verrassing. Want wie kwam er de bestelling opnemen? Hun grote vriend Gerben! Vanwege de grote drukte had mijnheer Groen aan Gerben gevraagd of hij kon helpen bedienen. „Welja,” had Gerben gezegd, „dat kan ik best. Er is geen kunst aan.” En om dat te bewijzen, zagen de jongens tot hun groot vermaak, hoe Gerben met een blad vol glazen limonade boven op zijn hoofd, balancerend tussen de tafeltjes doorliep. Natuurlijk liep dat helemaal verkeerd af. Want toen Gerben bij het tafeltje kwam, waar de limonade besteld was, kantelde het blad en vielen de glazen in het gras. Een juffrouw stond juist op tijd

op van haar stoel, anders had zij de limonade over haar zomerjurkje gekregen. De mijnheer die naast haar zat, was minder fortuinlijk. Hij kreeg een flesje op zijn hoofd, hetgeen hem in woede deed ontsteken.

„Pummel!” riep hij kwaad. „Wat zijn dat voor manieren? Denk jij grappig te zijn ten koste van de gasten?”

„Neemt u mij niet kwalijk,” zei Gerben. „Het zal niet weer gebeuren.”

„Dat moest er ook nog bij komen!” riep de mijnheer. „Allee! Breng meteen andere limonade. En ze moet ijskoud zijn, versta je? Of hebben jullie dat niet?”

„Maar natuurlijk, mijnheer,” zei Gerben gediensig. „Wij hebben alles. Onze limonade is zo koud, dat een Eskimo er zelfs van klappertandt. En wilt u er ook iets bij gebruiken? Warme olieballen of zuurkool met spek?”

„Ga alsjeblieft weg!” riep de mijnheer. „Zorg ogenblikkelijk voor limonade of wij vertrekken meteen!”

„Tot uw orders, majesteit,” zei Gerben en hij sloeg met een breed gebaar de handdoek over zijn schouder en kwam dan bij het tafeltje van onze vrienden, die nog hartelijk zaten te lachen, evenals de meeste gasten.

„En? Wat zal het zijn?” vroeg Gerben.

„Eskimolimonade!” riepen de jongens in koor.

„En ik een kop thee, Gerben,” bestelde Bouke.

„Het zal gebeuren,” zei Gerben en hij verdween in de molen om het gevraagde te halen.

„Zeg jongens,” zei Bouke. „Wat vroegen jullie aan mijnheer Kinsby, de Engelsman?”

De vrienden keken elkaar eens aan.

„Of mag ik het niet weten?” vroeg Bouke.

„Nou ja,” gaf Sietse toe, „is die mijnheer Kinsby erg rijk?”

„Hij is miljonair,” zei Bouke.

„Dat dachten wij al,” zei Cor. „Daarom vroegen wij hem of hij jou geld wou geven.”

„Voor de bungalows,” vulde Hielke aan.

„En omdat hij toch zo rijk is,” zei Louw.

Een moment keek Bouke de jongens verbaasd aan.

„Nee maar!” riep hij dan. „Dat is fraai hoor! En wat zei mijnheer Kinsby toen?”

„He is a millionaire,” zei Hielke.

„Ja, dat is hij,” wist Bouke. „Maar wat zei hij nog meer?”

„Toen reed hij weg,” zei Hielke.

„Natuurlijk,” meende Bouke, „zodra je je vrienden om geld vraagt, hebben ze plotseling geen tijd meer.”

Dat konden de jongens niet goed begrijpen. Als je toch miljoenen bezit, waarom zou je dan je vrienden niet willen

helpen?

Maar daar kwam Gerben terug en hun aandacht richtte zich weer ten volle op hem. Gerben bracht eerst een bestelling naar een tafeltje waar enige dames bij zaten. Een van de dames merkte op, dat de Woudaap zo'n prachtige molen was, „Dat is het inderdaad, mevrouw,” zei Gerben, „Maar vroeger was hij nog veel mooier. Toen stond boven op de kap een heel groot beeld. Dat was de bewaker van de polderdijk. Omdat de dijk vanaf de molen naar twee kanten loopt, had het beeld twee gezichten. Het ene keek naar links en het andere naar rechts. Het was een beste waker want de dijken bleven zelfs bij de zwaarste stormen heel. Maar op een mooie zomeravond ging een leeuwerik op een van de beide neuzen zitten. En tja, toen moest het beeld niezen. Het begon daarbij te wankelen en viel pardoes naar beneden in de sloot. Het gaf een dreun dat zelfs de huizen in het dorp ervan stonden te schudden als de passagiers in een autobus op vierkante wielen. Maar het ergste was dat het beeld nooit terug is gevonden. Het was zo zwaar dat het waarschijnlijk naar het middelpunt van de aarde is gezakt. En wat gebeurde er toen bij de eerste de beste najaarsstorm, denkt u?”

„Toen brak de polderdijk door?” raadde een van de dames, „Wel nee,” zei Gerben, „toen begon het hard te waaien.”

Iedereen lachte. Behalve de boze mijnheer die nog steeds vol ongeduld op zijn limonade zat te wachten.

„Hé kletsmeier!” riep hij luid, „komt m’n bestelling dit jaar nog?”

„Ja zeker, mijnheer. Er wordt aan gewerkt,” antwoordde Gerben.

„En waar blijft onze Eskimolimonade?” vroeg Sietse.

„Ik kom zo bij u, schipper,” zei Gerben. „Ik breng alles direct in één vracht.”

En dan, lopend als een snelwandelaar, verdween hij tussen de tafeltjes door, naar de molen.

Zo’n vreemde kelner had nog nooit iemand ontmoet. Maar de meeste gasten vonden het wel leuk om naar Gerben te kijken en te luisteren. Even later kwam hij terug met een blad waarop zes glazen limonade stonden. Hij liep nu uiterst voorzichtig en ging eerst naar het tafeltje van de ongeduldige mijnheer.

Zonder te morsen zette hij het blad op de tafel, waarna de schijnbaar zeer dorstige heer er meteen een glas afnam en het aan de mond bracht.

„Aboerrraa!” gilte hij dan vol schrik en wierp vol afschuw het glas in het gras.

„Wat is er?” riep de dame die bij hem was, onthutst.

„Ik verbrand!” schreeuwde de mijnheer woest, „die limonade is kokend heet! Ik zal het die vlegel betaald zetten!” Maar Gerben holde reeds naar de molen en was dan spoorloos verdwenen.

De driftige mijnheer vertrok meteen. Op een terras ; met zo’n bediening wenste hij geen minuut langer te blijven. Sietse ging naar het tafeltje waarop het blad met vijf glazen nog stond.

Hij ontdekte dat drie glazen gevuld waren met hete limonade en slechts twee met ijskoude. Daaruit kon Sietse de berekening maken, dat die twee glazen koude limonade voor die mijnheer en mevrouw bestemd waren geweest en de hete limonade voor de jongens. Doordat die mijnheer zo haastig was, had hij een verkeerd glas genomen. Gerben kwam nu weer te voorschijn.

„Hé jongetje,” zei hij tegen Sietse, „blijf van mijn presenteerinstrument af. Ga naar je plaats of anders krijg je niets.”

„Jij denkt toch zeker niet, dat ik die hete limonade wil drinken?” zei Sietse.

„Hoor eens, ventje,” zei Gerben uit de hoogte, „ben ik de kelner of ben jij het? In een eerste klas hotel, zoals dit hier, wordt de limonade heet opgediend om daarna afgekoeld te

worden met ijs. Dat is het speciale recept voor Eskimolimonade!”

En dan liet hij grote stukken ijs in de hete limonade glijden en bracht de glazen naar de tafel van Bouke.

Hoewel de limonade nog niet ijskoud was, namen de jongens de glazen toch maar met een lachend gezicht in ontvangst. Je moet tegen een grapje kunnen, vonden zij.

„En nu nog thee, Gerben?” zei Bouke.

„Drommels, dat was ik vergeten,” zei Gerben en hij maakte een grote knoop in de handdoek. „Zo, nu vergeet ik het niet weer,” zei hij en ging weer in de molen.

„Gerben is nog dezelfde grappenmaker van vroeger,” merkte Bouke op. „Dat was vroeger op school al zo! Ik herinner mij nog hoe onze meester ons om de beurt een spreekwoord liet bedenken. De een zei bijvoorbeeld ‚oost west, thuis best’, een ander ‚zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens’ en weer een volgende ‚de morgenstond heeft goud in de mond’, en weer een ander ‚zoals de ouden zongen, piepen de jongen’! Enfin zo kan ik natuurlijk wel doorgaan en jullie weten zelf ook genoeg spreekwoorden, niet waar? De hele klas kreeg dus op de rij af een beurt om een spreekwoord te zeggen totdat Gerben aan de beurt was. En wat zegt nu die goochemer? ‚Honderd onderwijzers negennegentig gek’!”

Om dat verhaal moesten de jongens natuurlijk wel lachen. Zij geloofden het direct dat Gerben dat gezegd had, want hij was een onverbeterlijke grapjas.

En dan kwam Gerben de thee brengen.

„Alstublieft, kapitein,” zei Gerben. „Kunnen wij meteen even afrekenen? Met die drukte kan ik er anders geen oog op houden!”

„Natuurlijk, Gerben!” zei Bouke. „Hoeveel krijg je van me?”

„Vier limonade met ijs en één thee is samen een gulden veertig,” zei Gerben.

Maar Bouke bleek niet genoeg klein geld te hebben en toen betaalde hij met een briefje van duizend gulden. Verbaasd staarde Gerben op het biljet.

„Als we dat maar kunnen wisselen,” zei hij. „Ik heb zoveel niet in m’n vestzakje. Is het wel echt?”

„Jij denkt toch zeker niet dat ik ze zelf maak?” vroeg Bouke spottend.

Gerben hield het biljet tegen het licht om het watermerk te controleren. Maar hij had totaal geen verstand van duizendguldenbriefjes om de eenvoudige reden dat hij die nimmer ontving.

„Ik zal het even wisselen,” zei hij dan en liep ermee naar de molen. Daar zag hij veldwachter Zwart naderen. Hij bleef

hem opwachten en toonde hem het biljet.

„Kijk, Zwart. Dit gaf Bouke mij om het te wisselen!”

„Tut, tut,” zei Zwart. „Duizend gulden? Hoe komt die knaap aan zulk groot geld?”

„Dat vraag ik mij ook af,” zei Gerben. „Wat denkt u? Is het vals?”

Zwart bestudeerde het biljet aandachtig en zei dan, „het lijkt wel echt, maar ik raad je aan om het hem terug te geven. Dan brand je je vingers niet als er naderhand iets niet in de haak is. Je kunt niet te voorzichtig zijn! Ik vind het lang niet normaal dat zo’n doodgewone zeeman zo maar met briefjes van duizend wappert!”

„Ik geloof zelfs dat hij nog meer van die briefjes heeft,” zei Gerben. „Het leek mij toe dat zijn portefeuille goed gevuld is!”

„Tut, tut, tut,” zei Zwart weer. „Hier klopt iets niet! Wij moeten die Bouke goed in de gaten houden, Gerben! Jij moet mij daarbij zoveel mogelijk helpen! Als het kan, moet jij die jongens over hem uithoren. De een of andere dag komen wij er wel achter, hoe hij aan geld komt.”

„U kunt op mij rekenen, Zwart!” beloofde Gerben. Intussen zat Bouke tevergeefs op wisselgeld te wachten.

„Ik geloof,” zei hij, „dat Gerben niet terug heeft van duizend

gulden. Ik heb nog negentig cent, heeft iemand van jullie nog twee kwartjes?”

Dat bleek Cor wel te bezitten en hij gaf ze aan Bouke. Nu hadden zij precies de gevraagde een gulden en veertig cent en met dat geld ging Hielke op zoek naar Gerben. Hij vond hem naast de molen in druk gesprek met Zwart.

„Hier heb ik gepast geld voor je, Gerben,” zei Hielke.

„Prachtig,” vond Gerben, „dan krijg jij van mij deze duizend gulden terug.”

„Zeg vriendje,” zei Zwart, „heb jij enig vermoeden hoe Bouke aan zoveel geld komt?”

„Dat heeft hij gespaard!” antwoordde Hielke. „Hij heeft immers twaalf jaren op zee gevaren?”

„Hm,” zei Zwart, „van jou word ik niks wijzer. Ga maar terug naar je zogenaamde vriend. Maar als jij ooit iets verdachts bij hem ontdekt, kom het mij dan direct vertellen, hè? Het is je plicht!”

Hielke trok z’n schouders op. Wat bezielde Zwart toch om Bouke steeds te verdenken?

Hielke bracht het biljet terug en Bouke stak het weer zorgvuldig in zijn portefeuille. Dan stonden zij op om plaats te maken voor nieuwe gasten.

Bij de Woudaap was het nu het drukste punt van het hele

meer. Er kwamen nog steeds meer gasten. De Kameleon voer nog eenmaal het meer rond en koerste dan naar het dorp.

Bouke werd netjes bij zijn toekomstige woning aan wal gebracht en dan tufte de Kameleon onder de brug door en stuurde Sietse hem het boothuis binnen.

„Zeg, jongens,” zei Hielke, „weten jullie wat Gerben deed, toen hij met dat biljet van duizend gulden achter de molen verdween? Hij liet het aan Zwart zien en toen vroeg Zwart aan mij of ik ook wist hoe Bouke aan dat geld kwam. Dat heeft hij gespaard, zei ik. Maar Zwart geloofde het niet! Hij zei: ‚Het is je plicht om mij direct alles te vertellen, wanneer je iets verdachts bij Bouke ontdekt!’ Wat zeggen jullie daarvan?”

„Zwart is gek!” zei Sietse kort en bondig.

„Toch schijnt Bouke veel geld te hebben,” vond Louw.

„En toch was hij maar gewoon matroos,” zei Cor. „Ik geloof niet dat veel matrozen zoveel geld hebben!”

„Denken jullie dat Bouke niet eerlijk aan dat geld komt?” vroeg Hielke.

„Ik weet het niet,” zei Louw.

„En ik nog minder,” beaamde Cor.

„Maar ik weet het wel!” riep Sietse kwaad. „Bouke is door en door eerlijk! Daar durf ik mijn hand voor in ’t vuur te steken!”

Tegen dat vurige pleidooi kon niemand op.

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht